

ใบสมัครโครงการองค์กรต้นแบบ ด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2568 ประเภทองค์กรภาครัฐ*



ข้อมูลพื้นฐานขององค์กร

- ชื่อองค์กร/หน่วยงาน.....กรมกิจการผู้สูงอายุ.....
- ประเภทขององค์กร/หน่วยงาน (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับองค์กร/หน่วยงานของท่าน)
 - ☒ ประเภทราชการส่วนกลาง ดังนี้
 - ☒ หน่วยงานภาครัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ได้แก่
 - ☒ ส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า
 - ☐ องค์การมหาชน
 - ☐ หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ ได้แก่
 - ☐ หน่วยธุรการขององค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ¹
 - ☐ กองทุนที่เป็นนิติบุคคล
 - ☐ หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ
 - ☐ ส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นการเฉพาะทั้งนี้ ราชการส่วนกลาง ต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ โดยมีหนังสือปะหน้าจากหัวหน้าส่วนราชการ
 - ☐ ประเภทราชการส่วนภูมิภาค ดังนี้
 - ☐ จังหวัด
 - ☐ อำเภอ
 - ☐ ราชการระดับจังหวัด ต้องได้รับความเห็นชอบจาก
 - ☐ ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีหนังสือปะหน้าจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ
 - ☐ หัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัดในส่วนกลาง โดยมีหนังสือปะหน้าจากหัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัดในส่วนกลาง
 - ☐ ราชการส่วนกลางซึ่งตั้งในภูมิภาค ต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการที่เป็นต้นสังกัดในส่วนกลาง โดยมีหนังสือปะหน้าจากหัวหน้าส่วนราชการที่เป็นต้นสังกัดในส่วนกลาง
 - ☐ ประเภทราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้
 - ☐ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - ☐ เทศบาล (เมือง ตำบล นคร)
 - ☐ องค์การบริหารส่วนตำบล

¹ <https://po.opdc.go.th/content/MzM>

3. สถานที่ตั้ง เลขที่ 1034 หมู่ที่ - ตรอก/ซอย ถนนกรุงเทพฯ
 ตำบล/แขวง คลองมหานาค เขต/อำเภอ ป้อมปราบศัตรูพ่าย
 จังหวัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10100 โทรศัพท์ 0 2659 6871
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ msdg.dop@gmail.com เว็บไซต์ www.dop.go.th
4. วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรชั้นนำด้านนโยบายและนวัตกรรมทางสังคมด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมสูงวัยคุณภาพ
5. ภารกิจขององค์กร กรมกิจการผู้สูงอายุ มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบงานด้านสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมและตอบสนองต่อสภาพการณ์ทางสังคม กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พันธกรณี และความตกลงระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ
6. อัตรากำลังปัจจุบัน
 - กรมกิจการผู้สูงอายุ มี ข้าราชการ 142 คน / พนักงานราชการ 210 คน / ลูกจ้างประจำ 18 คน / พนักงานกองทุนผู้สูงอายุ 244 คน รวมทั้งสิ้น 614 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568)
7. มีการจัดจ้าง คนพิการ/ผู้สูงอายุ ☒ มี จำนวน 10 คน ☐ ไม่มี

8. โครงสร้างองค์กร



9. ผู้ประสานงาน

- 9.1 ชื่อ-นามสกุล นายนิติเวท มีสงฆ์.....
 ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ สำนัก/กอง กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร.....
 เบอร์โทรศัพท์ 0-2659-6871..... โทรศัพท์มือถือ 08-9680-3354.....
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ msdg.dop@gmail.com.....
- 9.2 ชื่อ-นามสกุล นายปัญญาพล เหมินหา.....
 ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคม..... สำนัก/กอง กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร.....
 เบอร์โทรศัพท์ 0-2659-6871..... โทรศัพท์มือถือ 08-0230-8325.....
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ msdg.dop@gmail.com.....
- 9.3 ชื่อ-นามสกุล นางสาวชนัญชิตา ดวงวิเชียร.....
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ..... สำนัก/กอง กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร.....
 เบอร์โทรศัพท์ 0-2659-6871..... โทรศัพท์มือถือ 09-8196-4592.....
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ msdg.dop@gmail.com.....

* ขอให้พิจารณาการเขียนใบสมัครร่วมกับหลักเกณฑ์

** หมายเหตุ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อกลับ กรุณากรอกข้อมูลผู้ประสานงานให้ครบถ้วน

ชั้น A ส่วนที่ 1 สิทธิมนุษยชนในองค์กร 3 มิติ 100 คะแนน (ค่าน้ำหนักร้อยละ 70)

(1) **มิติตัวชี้วัดด้านโครงสร้าง (Structural Indicator) :** แสดงถึงความตั้งใจหรือเจตจำนงในการเคารพสิทธิมนุษยชน และต้องการยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้น โดยการยอมรับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนมาปรับใช้ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
1	การประกาศหรือแถลงนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน (เต็ม 15 คะแนน)			
	1.1 ผู้บริหารกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ จัดทำเป็นคำประกาศหรือคำแถลงนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน เป็นลายลักษณ์อักษรมีความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รายด้านหรือรายการอย่างชัดเจน	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (3,899 อักขระ)</i> อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน มีการแถลงนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ในการประชุมผู้บริหารกรมกิจการผู้สูงอายุ ครั้งที่ 2/2568 (เอกสาร 1.1-1) และครั้งที่ 6/2568 (เอกสาร 1.1-2) มีการจัดทำประกาศนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร (เอกสาร 1.1-3) เชื่อมโยงกับหลักการสิทธิมนุษยชน คือ ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งประกาศนโยบายดังกล่าวแสดงให้เห็นการเชื่อมโยงบทบาทภารกิจของกรมกิจการผู้สูงอายุกับแผนสิทธิมนุษยชนรายด้าน คือ ด้านการเมืองการปกครอง และแผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม คือ กลุ่มผู้สูงอายุ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ให้ความสำคัญสูงสุดกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับคุณภาพชีวิตและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญตามภารกิจของกรมกิจการผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจนี้ อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ (นายธนสุนทร สว่างสาลี ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน) ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ ได้กำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ด้านสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจน โดยมีการแถลงนโยบายในการประชุมผู้บริหารกรมกิจการผู้สูงอายุ ครั้งที่ 2/2568 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2568 (เอกสาร 1.1-1) และ ครั้งที่ 6/2568 ประจำเดือนมิถุนายน 2568 (เอกสาร 1.1-2) เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกระดับ ได้แก่ ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ กองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ เลขาธิการกรมและเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการกรม หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มตรวจสอบภายใน รวมถึงผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				สิ่งสำคัญคือ กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำ ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2568 (เอกสาร 1.1-3) ซึ่งเป็นเอกสารลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการ ประกาศฉบับนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เช่น "สิทธิมนุษยชน" "บุคคลภายนอก" และ "บุคลากรกรมกิจการผู้สูงอายุ" เพื่อให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุมีความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะในส่วนของ แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประกาศฉบับนี้สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุ ในการตระหนักและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนของทั้งบุคลากรภายในและบุคคลภายนอก รวมถึงสังคมและชุมชนโดยรวม สอดคล้องกับ หลักการสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน (ข้อ 1-2 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948) ที่เน้นศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุยังได้จัดทำ แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 1.1-4) เป็นแผนงานที่แสดงให้เห็นถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยระบุโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม อาทิ การเข้าถึงสวัสดิการ การป้องกันการละเมิดสิทธิ และการส่งเสริมศักยภาพ การดำเนินงานตามนโยบายและแผนปฏิบัติการเหล่านี้ มีการกำกับดูแลและติดตามอย่างใกล้ชิดโดย คณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ ซึ่งมีหลักฐานปรากฏตาม รายงานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 (เอกสาร 1.1-5) และ ครั้งที่ 2/2568 (เอกสาร 1.1-6) โดยมีการหารือและพิจารณาประเด็นสำคัญ เช่น การรับทราบการขับเคลื่อนงานตามประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงการประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้มั่นใจว่าทุกการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ ดำเนินไปด้วยความเคารพและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง จากข้อมูลและหลักฐานที่นำเสนอกรมกิจการผู้สูงอายุ มีความมุ่งมั่นในการกำหนดนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร และเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งถือเป็นรากฐานอันแข็งแกร่งในการก้าวสู่การเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 1.1-1 รายงานการประชุมผู้บริหารกรมกิจการผู้สูงอายุ ครั้งที่ 2/2568 1.1-2 รายงานการประชุมผู้บริหารกรมกิจการผู้สูงอายุ ครั้งที่ 6/2568

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				1.1-3 ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน 1.1-4 แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ 1.1-5 รายงานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 1.1-6 รายงานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568
	1.2 มีการเผยแพร่ประกาศ/คำแถลงนโยบายขององค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรภายในองค์กรทราบโดยสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือภายในหน่วยงาน ติดบอร์ดประกาศ และสามารถสื่อสารไปยังภายนอกองค์กรทราบโดยเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือเวียน เว็บไซต์ Line Facebook page เป็นต้น	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,270 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีการเผยแพร่ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ ผ่าน 5 ช่องทาง ได้แก่ (1) หนังสือเวียนภายใน (2) บอร์ดประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน (3) Line Group ของหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนโดยสื่อสารต่อสาธารณะ ได้แก่ (4) เว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ และ (5) Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ตระหนักว่า การกำหนดนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนจะต้องควบคู่ไปกับการสื่อสารและเผยแพร่ให้เกิดความเข้าใจอย่างทั่วถึง ทั้งในหมู่บุคลากรภายในกรมกิจการผู้สูงอายุ ผู้รับบริการในรูปแบบสถาบัน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายสำคัญนี้จะถูกนำไปปฏิบัติและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้วางแผนและดำเนินการเผยแพร่ ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน และ แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนฯ อย่างเป็นระบบและครอบคลุมในหลากหลายช่องทาง การเผยแพร่สู่บุคลากรภายในหน่วยงาน เพื่อให้บุคลากรของกรมกิจการผู้สูงอายุทุกระดับ ทั้งในส่วนกลาง ได้แก่ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ กองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ สำนักงานเลขานุการกรม กลุ่มพัฒนาระบบบริการ กลุ่มตรวจสอบภายใน และหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุในภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี ได้รับทราบและเข้าใจนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนอย่างถ่องแท้ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุได้เลือกใช้ช่องทางที่เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ ดังนี้ (1) หนังสือเวียนภายใน ผส. ได้ดำเนินการจัดทำ หนังสือเวียน ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน (เอกสาร 1.2-1) ผ่านสำนักงานเลขานุการกรม โดยกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (รับผิดชอบงานด้านสิทธิมนุษยชน) เพื่อแจ้งเวียน "ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน" และ "แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570)

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ" ไปยังทุกกอง/กลุ่มเทียบเท่า ภายใน ผส. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ (ศพส.) 12 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี เพื่อให้บุคลากรได้รับทราบและถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด (2) บอร์ดประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน เพื่อให้การขับเคลื่อนด้านสิทธิมนุษยชนเป็นที่ประจักษ์และเข้าถึงทุกระดับได้ง่าย ผส. ได้มีมติแต่งตั้ง ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน บนบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 1.2-2) ในทุกกอง/กลุ่มเทียบเท่า ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี โดยจัดทำในรูปแบบอินโฟกราฟิกที่อ่านง่ายและเห็นได้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรสามารถทบทวนและซึมซับสาระสำคัญของนโยบายได้ตลอดเวลา (3) Line Group ภายในหน่วยงาน กรมกิจการผู้สูงอายุมีการใช้ Line Group สำหรับการสื่อสารภายในหน่วยงานเพื่อความรวดเร็วและทั่วถึง โดยได้มี การเผยแพร่และแจ้งบุคลากรให้รับทราบนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ผ่านช่องทางนี้ (เอกสาร 1.2-3) ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลให้แก่บุคลากรที่ใช้งาน Line เป็นประจำ การเผยแพร่สู่สาธารณะภายนอกหน่วยงาน เพื่อแสดงเจตนารมณ์ของกรมกิจการผู้สูงอายุในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในการดำเนินงานต่อสาธารณชน ผส. ได้เผยแพร่นโยบายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องผ่านช่องทางภายนอก ดังนี้ (4) Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุใช้ Facebook Page อย่างเป็นทางการชื่อ “กรมกิจการผู้สูงอายุ” (เอกสาร 1.2-4) เป็นช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรม และสาระสำคัญของนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง มีการโพสต์ข้อความ รูปภาพ และลิงก์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้าง และกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ การมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นจากสาธารณชน (5) เว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ www.dop.go.th (เอกสาร 1.2-5) เป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นทางการ โดย “ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน” และรายละเอียดของ “แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนฯ” ได้อัปโหลดขึ้นบนเว็บไซต์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่วนของ “นโยบาย/ยุทธศาสตร์” หรือ “ข่าวประชาสัมพันธ์” เพื่อให้ประชาชนทั่วไป ผู้สูงอายุ ภาควิชา และผู้สนใจสามารถเข้าไปศึกษาข้อมูลได้อย่างสะดวกทุกที่ทุกเวลา การดำเนินงานเผยแพร่ที่ครอบคลุมและหลากหลายช่องทางนี้ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและความเอาใจใส่ของกรมกิจการผู้สูงอายุในการสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมให้หลักการสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในทุกมิติ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างแท้จริง

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				เอกสาร/หลักฐานประกอบ 1.2-1 หนังสือเวียน ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน 1.2-2 บอร์ดประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ 1.2-3 การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Line Group 1.2-4 การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ 1.2-5 การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง เว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ
	1.3 สมาชิกในองค์กรรับทราบ/เห็นชอบร่วมกันต่อประกาศ/คำแถลงนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน โดยมีหลักฐานอย่างชัดเจนเป็นที่ประจักษ์	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,935 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) สร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่บุคลากรทุกระดับ โดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรแสดงถึงการรับทราบ/เห็นชอบร่วมกันต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ได้แก่ ใบลงนามรับทราบนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน (บุคลากรลงนามรับทราบ ร้อยละ 100) การประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับบุคลากร (บุคลากรทำแบบประเมิน ร้อยละ 100) และการประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผู้สูงอายุใน ศพส. ที่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง หรือผู้สูงอายุกลุ่ม A ทำแบบประเมิน 313 คน จาก 682 คน คิดเป็นร้อยละ 45.89) รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มุ่งมั่นที่จะสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความเห็นชอบร่วมกันจากบุคลากรทุกระดับ ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้สิทธิมนุษยชนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ฝังรากลึกและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ปรากฏตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังนี้ <u>การรับทราบและเห็นชอบร่วมกันของบุคลากรภายในหน่วยงาน</u> เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรภายในหน่วยงานได้เข้าถึง รับทราบ และเห็นชอบร่วมกันในประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ จึงมีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (1) <u>ใบลงนามรับทราบนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน</u> (เอกสาร 1.3-1) กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำ "ใบลงนามรับทราบนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของผู้อำนวยการกอง/กลุ่มเทียบเท่า/สำนักงานเลขานุการกรม กรมกิจการผู้สูงอายุ" ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญที่แสดงถึงการรับทราบอย่างเป็นทางการของหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน รวมถึงผู้บริหารในระดับกอง/กลุ่มเทียบเท่า ตลอดจนสำนักงานเลขานุการกรม การลงนามนี้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ได้รับทราบนโยบายอย่างเป็นทางการและแสดงเจตจำนงในการสนับสนุนและนำไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเอง

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				(2) การประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับบุคลากร (เอกสาร 1.3-2) กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการสำรวจ "การประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ สำหรับบุคลากร" เพื่อวัดระดับการรับรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของบุคลากรต่อประกาศนโยบายดังกล่าว การประเมินนี้จัดทำในรูปแบบที่ครอบคลุมทั้งประเด็นการรับทราบช่องทางการสื่อสาร เนื้อหาสาระของนโยบาย ความเข้าใจในหลักการสิทธิมนุษยชน และความพึงพอใจต่อการกำหนดนโยบาย ซึ่งผลการประเมินจะสะท้อนถึงการรับรู้และความเห็นชอบร่วมกันในหมู่บุคลากร การรับทราบและเห็นชอบร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกเหนือจากบุคลากรภายใน กรมกิจการผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการรับรู้และความเข้าใจนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ภาาีเครือข่าย และประชาชนทั่วไปที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (3) การประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (เอกสาร 1.3-3) กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำและดำเนินการสำรวจ "การประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย" โดยมุ่งเน้นไปยังกลุ่มผู้สูงอายุที่มารับบริการรูปแบบสถาบัน ณ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่ง รวมถึงภาาีเครือข่ายและผู้มาติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ ผู้รับบริการภายในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่ง ที่มีส่วนร่วมในการประเมินฯ เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุกลุ่ม A จำนวน 313 คน จาก 682 คน คิดเป็นร้อยละ 45.89 (ข้อมูล ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2568) - แบ่งตามอายุ ได้แก่ ช่วงอายุ 60-69 ปี ร้อยละ 29.7 / ช่วงอายุ 70-79 ปี ร้อยละ 53.4 / ช่วงอายุ 80 ปีขึ้นไป ร้อยละ 16.9 - แบ่งตามเพศ ได้แก่ เพศชาย ร้อยละ 34.2 / เพศหญิง ร้อยละ 65.8 การประเมินในแต่ละข้อ แบ่งเป็นระดับ 1-5 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด – มากที่สุด ผลการประเมินฯ พบว่า ผู้รับบริการกลุ่มดังกล่าว มีระดับความเข้าใจและรับรู้นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน คะแนนเฉลี่ยภาพรวม 4.60 คิดเป็นร้อยละ 91.97 อยู่ในระดับ “มาก” ถึง “มากที่สุด” แบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ - ข้อ 1 “ท่านทราบว่าสถานที่นี้มีนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือไม่” ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.42 คิดเป็นร้อยละ 88.31 - ข้อ 2 “เจ้าหน้าที่ให้ความเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของท่าน” ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.63 คิดเป็นร้อยละ 92.65 - ข้อ 3 “ท่านได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ” ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.64 คิดเป็นร้อยละ 92.84 - ข้อ 4 “การให้บริการเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ” ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.61 คิดเป็นร้อยละ 92.27 - ข้อ 5 “ท่านรู้สึกปลอดภัยและได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.70 คิดเป็นร้อยละ 94.06 - ข้อ 6 “ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนเมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.58 คิดเป็นร้อยละ 91.69

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				การรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง สะท้อนให้เห็นว่านโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุสามารถสื่อสารไปถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้รับบริการแบบสถาบันภายในศูนย์ฯ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างการรับรู้ในวงกว้างจากหลักฐานทั้งสามรายการ แสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่เป็นระบบและครบวงจรของกรมกิจการผู้สูงอายุในการสร้างการรับรู้และความเห็นชอบร่วมกันต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน โดยเริ่มต้นจากการลงนามรับทราบในระดับผู้บริหาร การสำรวจความรู้และความพึงพอใจของบุคลากร และการขยายผลสู่การประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันถึงความสำเร็จในการทำสิทธิมนุษยชนเป็นหลักปฏิบัติที่ทุกคนในและนอกองค์กรรับรู้และเห็นพ้องต้องกัน และพร้อมที่จะสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป เอกสาร/หลักฐานประกอบ 1.3-1 ใบลงนามรับทราบนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ของ ผอ.กอง/กลุ่มเทียบเท่า/สกก./ศพส./ศร.ผส. กรมกิจการผู้สูงอายุ 1.3-2 การประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ สำหรับบุคลากร 1.3-3 การประเมินการรับรู้และความพึงพอใจต่อประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2	การกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงในการกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร (5 คะแนน)			
	2.1 ผู้บริหารสูงสุดมีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรมอบหมายผู้รับผิดชอบโดยตรง (เจ้าหน้าที่/กลุ่มงาน/หน่วยงานภายใน/คณะทำงาน/คณะกรรมการ) ทำหน้าที่ส่งเสริมกำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร	5	5	(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,019 อักขระ) กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน โดยมอบหมายให้ ผู้อำนวยการกอง/สำนัก/กลุ่มเทียบเท่า เป็นคณะทำงาน ทำหน้าที่กำกับ ขับเคลื่อน ติดตามการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานอย่างเป็นทางการ และมีการขับเคลื่อนและติดตามเป็นระยะผ่านการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างสม่ำเสมอ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ตระหนักดีว่าการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องมีกลไกที่ชัดเจนและมีผู้รับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้เกิดการส่งเสริม กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน จึงได้ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อแต่งตั้งคณะทำงานที่มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนภารกิจนี้

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				<u>การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบโดยตรง</u> อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุได้มี คำสั่งกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ 54/2568 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน ลงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2568 (เอกสาร 2.1-1) ซึ่งเป็นหนังสือสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการ คำสั่งฉบับนี้ได้กำหนดองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนไว้อย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการทำหน้าที่หลักในการส่งเสริม กำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน รวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมกิจการผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุ คณะกรรมการประกอบด้วย อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ รองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นประธานคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ เป็นรองประธานคณะกรรมการ มีคณะกรรมการได้แก่ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ เลขานุการกรม โดยมีหัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เป็นคณะกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่กลุ่มพัฒนาระบบบริหารที่ได้รับมอบหมาย เป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือและมุมมองที่หลากหลายในการทำงาน <u>การกำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงาน</u> คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการแต่งตั้ง มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของกรม กิจการผู้สูงอายุ บรรลุผลสำเร็จผ่านการประชุมและการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้ 1. การประชุมคณะทำงานฯ อย่างสม่ำเสมอ คณะทำงานฯ ได้มีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอเพื่อพิจารณา ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน โดยมี ระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 (เอกสาร 2.1-2) และ ระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 (เอกสาร 2.1-3) เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงวาระการพิจารณาที่ครอบคลุม อาทิ การรับทราบและเน้นย้ำการขับเคลื่อนงานตามประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ การนำเสนอแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงการประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทในการกำกับดูแลและขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม 2. การมอบหมายอำนาจและหน้าที่อย่างชัดเจน เพื่อให้การประชุมและการดำเนินงานของคณะทำงานฯ เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสูงสุด อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน ได้มอบหมายอำนาจและหน้าที่ในการเป็นประธานการประชุมอย่างชัดเจน ดังปรากฏใน หนังสือมอบหมายรองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุเป็นประธานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 (เอกสาร 2.1-4) การมอบหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนและให้อำนาจแก่คณะทำงานในการดำเนินงานอย่างเต็มที่

รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
			3. การเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม คณะทำงานมีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุมเพื่อรับทราบและให้ข้อมูลในการดำเนินงาน โดยมี หนังสือขอเรียนเชิญเข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 (รองประธานคณะทำงานฯ และคณะทำงานฯ) (เอกสาร 2.1-5) เป็นหลักฐาน แสดงถึงความมุ่งมั่นและแน่ใจว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชนจะได้มีส่วนร่วมในการหารือและตัดสินใจ จากหลักฐานทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่ากรมกิจการผู้สูงอายุมีกลไกการรับผิชอบที่เป็นทางการ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนจากผู้บริหารสูงสุด ซึ่งคณะทำงานนี้ทำหน้าที่ในการส่งเสริม กำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุเป้าหมายของการเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 2.1-1 คำสั่งกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ 54/2568 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน 2.1-2 ระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 2.1-3 ระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 2.1-4 หนังสือมอบหมายรองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุเป็นประธานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 2.1-5 หนังสือขอเรียนเชิญเข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 (รองประธานคณะทำงานฯ และคณะทำงานฯ)

(2) **มิติตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process Indicator)** เป็นตัวชี้วัดเกี่ยวกับเครื่องมือหรือวิธีการที่จะทำให้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามเป้าหมาย หรือให้เกิดผลตามนโยบายหรือแผนงานที่กำหนดไว้ มีการนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
3	การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชน (25 คะแนน)			
	3.1 มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	10	10	(ไม่เกิน 8,000 อักขระ) (7,244 อักขระ) กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้วิเคราะห์ความสอดคล้องของภารกิจหน่วยงานกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีการนำผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รวมถึงประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่พบเห็นมาวิเคราะห์ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พร้อมทั้งจัดทำแผนภาพความเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 1

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				แผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 กับแผนสิทธิมนุษยชนรายด้าน “ด้านการเมืองการปกครอง” และรายการกลุ่ม “กลุ่มผู้สูงอายุ” ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ได้ระบุแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ระยะเวลาการดำเนินงานและการติดตามผลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ทั้งนี้ อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุได้ลงนามเห็นชอบแผนปฏิบัติการฯ เรียบร้อยแล้ว รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ยึดมั่นในการกิจหลักในการส่งเสริม ค้ำครอง และพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนสากลและบริบทของประเทศไทย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้จัดทำ แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 3.1-2) 1. บทวิเคราะห์ความสอดคล้องของการกิจหน่วยงานกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการนำผลการดำเนินงานในอดีตมาปรับปรุง กรมกิจการผู้สูงอายุได้วิเคราะห์ถึงความสอดคล้องระหว่าง การกิจกรรมกิจการผู้สูงอายุ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ กับหลักการและเป้าหมายที่ระบุไว้ใน แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยเฉพาะในประเด็นสิทธิมนุษยชนรายด้าน จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองการปกครอง และสิทธิมนุษยชนรายการกลุ่ม จำนวน 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งครอบคลุมสิทธิหลากหลายมิติ อาทิ สิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณะ สิทธิในการได้รับสวัสดิการ สิทธิในการได้รับการคุ้มครองจากการถูกเลือกปฏิบัติหรือการรังแก และสิทธิในการมีส่วนร่วมในสังคม รายละเอียดของการวิเคราะห์ปรากฏอยู่ในส่วนนำของ แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 3.1-2) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดทำแผนบนพื้นฐานของแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์และนโยบายระดับชาติ นอกจากนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุได้นำ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ 2567 (เอกสาร 3.3-1) มาประกอบการพิจารณา และนำประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นข้อค้นพบจากการประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ตามระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 วาระ 4.3) มาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อประกอบการจัดทำและปรับปรุงเป็นแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เอกสาร 3.1-2) ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ความเชื่อมโยง แผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 กับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำผัง/แผนภาพที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่าง แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ กับ แผนนโยบายระดับชาติและระดับกระทรวง ถือเป็นการบูรณาการและสนับสนุนเป้าหมายระดับชาติอย่างเป็นเนื้อเดียวกัน โดยผังนี้จะแสดงให้เห็นถึงลำดับและทิศทางของนโยบาย ดังนี้

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				แผนระดับที่ 1 : แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนยุทธศาสตร์สูงสุดของประเทศที่กำหนดทิศทางการพัฒนาในระยะยาว แผนระดับที่ 2 : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นแผนระดับนโยบายที่แปลงยุทธศาสตร์ชาติมาสู่การปฏิบัติในระดับกระทรวง แผนระดับที่ 3 : แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกรมกิจการผู้สูงอายุ และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการส่งเสริม ค้ำครอง และเคารพสิทธิมนุษยชนของประเทศ โดยเฉพาะประเด็นสิทธิมนุษยชนรายด้าน “ด้านการเมืองการปกครอง” และสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม “กลุ่มผู้สูงอายุ” เช่น สิทธิในการเข้าถึงสวัสดิการ สุขภาพ การมีส่วนร่วมในสังคม การป้องกัน การทารุณกรรม 3. การระบุแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้อง ระยะเวลาดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 3.1-2) ได้ระบุแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งแต่ละโครงการ/กิจกรรม ออกแบบมาเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมสิทธิของผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม อันเป็นผลจากการวิเคราะห์และทบทวนข้างต้น โดยทุกโครงการ/กิจกรรม กำหนดระยะเวลาดำเนินงานภายในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ตุลาคม 2567 - กันยายน 2568) และเพื่อให้มั่นใจว่าแผนปฏิบัติการฯ มีการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการดำเนินงานมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง กรมกิจการผู้สูงอายุจึงมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานผ่าน การประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน เป็นระยะ รวมถึงแจ้งหน่วยงานในสังกัดให้จัดทำ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนฯ ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ รอบ 9 เดือน (เอกสาร 3.1-4) เพื่อทบทวนความก้าวหน้า ระบุปัญหาอุปสรรค และพิจารณาแนวทางแก้ไขหรือปรับแผนการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะเวลาที่เหลือ และจะมีการประเมินผลและรายงานสรุปการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เสนอต่อผู้บริหารทั้งในระดับกรมและระดับกระทรวงต่อไป 4. การระบุระยะเวลาดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนปฏิบัติการฯ (เอกสาร 3.1-2) ได้กำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินงานสำหรับแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมไว้ โดยระบุช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของแต่ละกิจกรรมในแต่ละเดือน/ไตรมาส ตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 การกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากร การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการติดตามความคืบหน้า เพื่อให้มั่นใจว่าทุกกิจกรรมจะสามารถดำเนินการได้ตามแผนและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				5. การระบุระยะเวลาและรูปแบบ/วิธีการในการติดตามและประเมินผล เพื่อให้มั่นใจว่าแผนปฏิบัติการฯ (เอกสาร 3.1-2) ได้รับการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง แผนปฏิบัติการฯ ได้ระบุถึงระยะเวลาและรูปแบบ/วิธีการในการติดตามและประเมินผล โดยมีการกำหนดการติดตามผลในแต่ละช่วงเวลา เช่น รายงานรายไตรมาส รายงานสรุปประจำปี ตัวอย่างตามเอกสาร หนังสือแจ้งเวียน รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ รอบ 9 เดือน (เอกสาร 3.1-4) รูปแบบและวิธีการประเมินผลอาจรวมถึง - การรวบรวมข้อมูล จากตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ (เช่น จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการ บริการ จำนวนข้อร้องเรียน) และเชิงคุณภาพ (เช่น ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ) - การจัดทำรายงาน ความก้าวหน้าและรายงานสรุปผลการดำเนินงาน โดยนำเสนอต่อคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนและผู้บริหารสูงสุด - การประชุมทบทวนผล มีการจัดประชุมเพื่อทบทวนผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และหาแนวทางแก้ไขร่วมกันอย่างต่อเนื่อง - การประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสำรวจความพึงพอใจหรือรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการและภาคีเครือข่าย เพื่อนำมาประกอบการประเมินผลและปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ 6. การลงนามเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ แผนปฏิบัติการฯ (เอกสาร 3.1-2) ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ ปรากฏหลักฐานการลงนามอนุมัติในเอกสาร การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนฯ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เอกสาร 3.1-3) โดยสรุป การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นกระบวนการที่เป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ ตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ การวางแผนที่เชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ การระบุรายละเอียดโครงการ การกำหนดกรอบเวลา การติดตามประเมินผล และที่สำคัญที่สุดคือการได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการ ทั้งหมดนี้ยืนยันถึงความพร้อมและความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม เอกสาร/หลักฐานประกอบ 3.1-1 การติดตามขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน 3.1-2 แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				3.1-3 การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ (อธิบดี ผส. ลงนาม) 3.1-4 หนังสือแจ้งเวียน รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ รอบ 9 เดือน
	3.2 มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรไปยังบุคลากร/หน่วยงานภายในทุกระดับอย่างทั่วถึงในรูปแบบหนังสือสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	10	10	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (3,381 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ได้ถ่ายทอดแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ไปยังบุคลากรทุกระดับในทุกหน่วยงานในสังกัด จากการลงนามเห็นชอบโดยอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ผ่านหนังสือแจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัด และเน้นย้ำการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ผ่านการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนและการประชุมผู้บริหารกรมกิจการผู้สูงอายุ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีกลไกการถ่ายทอดและการสื่อสารแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนภายในหน่วยงาน เพื่อให้บุคลากรทุกระดับรับทราบ เข้าใจ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้ดำเนินการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างทั่วถึง ดังนี้ <u>กลไกการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่บุคลากรภายใน</u> 1. ผ่านกระบวนการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน คณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงาน ได้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอเพื่อพิจารณาและรับทราบแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงการนำเสนอและหารือรายละเอียดของแผนปฏิบัติการฯ ดังปรากฏใน รายงานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 (เอกสาร 3.2-1) และ รายงานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 (เอกสาร 3.2-2) การประชุมคณะทำงานฯ เป็นเวทีสำคัญในการถกเถียงและสร้างความเข้าใจร่วมกันในหมู่ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งนี้ ภาพการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1-2 (เอกสาร 3.2-3) แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและคณะทำงานในการหารือเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลภายใน 2. การแจ้งเวียนผลการประชุมและแผนปฏิบัติการด้วยหนังสือสั่งการที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้มั่นใจว่ามติที่ประชุมของคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงรายละเอียดของแผนปฏิบัติการได้ถูกส่งผ่านไปยังบุคลากรและหน่วยงานภายในทุกระดับอย่างเป็นทางการและทั่วถึง กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้ แจ้งเวียนรายงานการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1/2568 (เอกสาร 3.2-4)

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				และ แจ้งเวียนรายงานการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 2/2568 (เอกสาร 3.2-5) เป็นการเผยแพร่มติที่สำคัญของคณะทำงาน รวมถึงการรับทราบและเน้นย้ำการขับเคลื่อนงานตาม ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน (เอกสาร 3.2-6) และการนำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด ทั้งกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ กองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ สำนักงานเลขานุการกรม กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มตรวจสอบภายใน รวมถึงศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่งทั่วประเทศ และศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี การดำเนินการดังกล่าวทำให้มั่นใจได้ว่าบุคลากรในทุกระดับจะได้รับทราบแนวทาง นโยบาย และแผนงานด้านสิทธิมนุษยชนที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม 3. การบูรณาการเข้ากับนโยบายและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการฯ ยังรวมถึงการบูรณาการเนื้อหาและเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ เข้ากับคำสั่งและนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ เพื่อให้สิทธิมนุษยชนกลายเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจประจำวันของบุคลากรทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อมโยงกับ ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ที่ได้เผยแพร่ และการเน้นย้ำผ่านหนังสือ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนฯ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เอกสาร 3.2-6) ที่อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุได้ลงนามเห็นชอบและพิจารณาให้แจ้งเวียนทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน จากกลไกการถ่ายทอดดังกล่าว กรมกิจการผู้สูงอายุแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการทำให้แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนเป็นแนวทางปฏิบัติที่บุคลากรภายในทุกระดับรับทราบ เห็นชอบ และนำไปสู่การดำเนินการอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม นับเป็นก้าวสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 3.2-1 รายงานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 3.2-2 รายงานการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2568 3.2-3 ภาพการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1-2 3.2-4 หนังสือแจ้งเวียน รายงานการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1/2568 3.2-5 หนังสือแจ้งเวียน รายงานการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 2/2568 3.2-6 การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนฯ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (อธิบดี ผส. ลงนาม)

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
	3.3 มีการติดตามและจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร เสนอต่อผู้บริหารสูงสุดขององค์กรทุกสิ้นปีงบประมาณ	5	5	(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (3,679 อักขระ) กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีการติดตามผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานเป็นระยะ ในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และมีรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ภายหลังสิ้นสุดปีงบประมาณ โดยรายงานสรุปผลการดำเนินงานฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดส่งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รวบรวมเรียบร้อยแล้ว รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่า การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถทบทวนความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้ให้ความสำคัญกับการติดตามและจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานทุกสิ้นปีงบประมาณ <u>การติดตามและรายงานผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ</u> 1. การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง กรมกิจการผู้สูงอายุ โดยคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน และหน่วยงานในสังกัด ที่รับผิดชอบหลักตามแผนปฏิบัติการ ได้มีการติดตามความก้าวหน้าของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 การติดตาม รวมถึงการรวบรวมข้อมูล ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้องสำหรับการประเมินผล 2. การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. 2567 (เอกสาร 3.3-1) เป็นเอกสารที่สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งหมดในรอบปีงบประมาณที่ผ่านมาผ่านไปล่าสุด ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้ - ภาพรวมผลการดำเนินงาน : สรุปความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน โดยเทียบเคียงกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ - ผลการดำเนินงานรายการกิจกรรม/โครงการ : นำเสนอผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม/โครงการอย่างละเอียด รวมถึงข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพที่สำคัญ

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				- ปัญหา อุปสรรค : วิเคราะห์และระบุปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัด ที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน เป้าหมายของแผนปฏิบัติการ - ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุง : นำเสนอข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงการปรับปรุงแผนปฏิบัติการในระยะต่อไป เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต - ความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 : รายงานยังคงเน้นย้ำถึงความเชื่อมโยงของผลการดำเนินงานกับประเด็นสิทธิมนุษยชนรายด้านหรือรายกลุ่มที่ระบุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิทธิของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของภารกิจกรมกิจการผู้สูงอายุ 3. การนำเสนอต่อผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน รายงานผลการดำเนินงานที่จัดทำขึ้น ได้เสนอต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อรับทราบและพิจารณา รวมถึงเห็นภาพรวมของความสำเร็จ ข้อจำกัด และสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุในระยะต่อไป นอกจากนี้ ยังมีการจัดส่ง รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. 2567 แจ้งไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (เอกสาร 3.3-2) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดในระดับกระทรวงอย่างเป็นทางการและเป็นไปตามกลไกการกำกับดูแลของภาครัฐ การมีระบบการติดตามและจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนที่ชัดเจนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ยืนยันถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการดำเนินงานอย่างโปร่งใส มีความรับผิดชอบ และให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริม ค้ำครอง และเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้กรมกิจการผู้สูงอายุบรรลุเป้าหมายของการเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง เอกสาร/หลักฐานประกอบ 3.3-1 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. 2567 3.3-2 หนังสือ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. 2567 (ถึงสำนักงานปลัด พม.)

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
4	การปลูกฝัง สร้างการรับรู้ ความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (10 คะแนน)			
	4.1 มีการส่งบุคลากรเข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน ซึ่งจัดโดยหน่วยงานภายนอก หรือจัดฝึกอบรมเองภายใน	5	5	(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,444 อักขระ) กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะด้านสิทธิมนุษยชน ผ่านการส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตร “นักบริหารด้านสิทธิมนุษยชน” รุ่นที่ 3 และรุ่นต่อไปในอนาคต รวมถึงให้บุคลากรทุกระดับในทุกหน่วยงานในสังกัดเข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “สิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน” จำนวน 3 ชั่วโมง ร้อยละ 100 ผ่านระบบ E-learning ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ตระหนักว่าการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน บุคลากรผู้ปฏิบัติงานดูแลและให้บริการผู้สูงอายุ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสิทธิมนุษยชนพื้นฐานอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้รับบริการเสมอด้วยเหตุนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุจึงส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งการส่งบุคลากรเข้าร่วมการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ และการจัดอบรมภายในหน่วยงาน ดังนี้ การส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชนแก่บุคลากร กรมกิจการผู้สูงอายุส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านสิทธิมนุษยชนอย่างทั่วถึงและหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 1. การส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตร "นักบริหารด้านสิทธิมนุษยชน" รุ่นที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดย กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม นอกจากการอบรมในระดับพื้นฐานแล้ว กรมกิจการผู้สูงอายุยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในระดับผู้บริหารและผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนในหน่วยงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายกฎหมาย และกลไกการบริหารจัดการงานด้านสิทธิมนุษยชนในระดับหน่วยงานและระดับประเทศ โดยได้คัดเลือกและส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมอบรม ได้แก่ - หลักสูตรนักบริหารด้านสิทธิมนุษยชนระดับกลาง (บสก.) รุ่นที่ 3 (เอกสาร 4.1-1) จำนวน 1 คน ได้แก่ นายนิติเวท มีสงฆ์ นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ (หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร) - หลักสูตรนักบริหารด้านสิทธิมนุษยชนระดับสูง (บสส.) รุ่นที่ 3 (เอกสาร 4.1-2) จำนวน 1 คน ได้แก่ นางพัชรมณต์ ปิติปัญญากุล ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				ทั้งนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุ มีความมุ่งมั่นที่จะส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตร “นักบริหารด้านสิทธิมนุษยชน” ทั้งระดับต้น (บสต.) ระดับกลาง (บสก.) และระดับสูง (บสส.) รุ่นต่อไปในอนาคต อย่างต่อเนื่องทุกปี 2. สรุปผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน การอบรมหลักสูตรสิทธิมนุษยชน จำนวน 3 ชั่วโมง และลงนามรับทราบนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน (เอกสาร 4.1-3) กรมกิจการผู้สูงอายุได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับในทุกหน่วยงานในสังกัด ร้อยละ 100 เข้าอบรมหลักสูตร “สิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน” จำนวน 3 ชั่วโมง ผ่านระบบ E-learning ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในหลักการและกลไกที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน เป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานด้านการปกป้อง คุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ทั้งต่อบุคลากรในหน่วยงาน และต่อกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้สูงอายุ สอดคล้องตามหลักสากลและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 นอกจากนี้ บุคลากรทุกระดับในทุกหน่วยงานในสังกัด ได้ลงนามรับทราบ ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นเอกสารที่แสดงถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการส่งเสริมและเคารพสิทธิมนุษยชน การลงนามนี้เป็นการยืนยันว่าบุคลากรได้รับทราบเข้าใจ และพร้อมที่จะนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติในการทำงานจริง 3. แบบรายงานผลการเข้าร่วมอบรมหลักสูตร "สิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน" จำนวน 3 ชั่วโมง ผ่านระบบ E-learning กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (พร้อมประกาศนียบัตร) อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ (นายชนสุนทร สว่างสาส์) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในหลักการสิทธิมนุษยชน ได้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรฯ จำนวน 3 ชั่วโมง และได้รับประกาศนียบัตรจากการเข้าร่วมอบรม (เอกสาร 4.1-4) และกรมกิจการผู้สูงอายุมีหลักฐานการให้ความร่วมมือของบุคลากรทุกระดับในทุกหน่วยงานในสังกัด ร้อยละ 100 ได้รับประกาศนียบัตรผ่านการเข้าอบรมหลักสูตรฯ (เอกสาร 4.1-5) เป็นเครื่องยืนยันว่าบุคลากรแต่ละคนได้ผ่านการอบรมและมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานที่กำหนด การส่งเสริมการอบรมผ่านช่องทางนี้แสดงถึงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและเจตนารมณ์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการปลูกฝัง สร้างการรับรู้ และพัฒนาความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและครบวงจร ทั้งในระดับพื้นฐานและระดับผู้บริหาร เพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลและให้บริการผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนกรมกิจการผู้สูงอายุให้เป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนที่ยั่งยืน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 4.1-1 การส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตร "นักบริหารด้านสิทธิมนุษยชน" ระดับกลาง รุ่นที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 4.1-2 การส่งผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตร "นักบริหารด้านสิทธิมนุษยชน" ระดับสูง รุ่นที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				4.1-3 สรุปผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน การอบรมหลักสูตรสิทธิมนุษยชน จำนวน 3 ชั่วโมง และลงนามรับทราบนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน 4.1-4 แบบรายงานผลการเข้าร่วมอบรมหลักสูตร “สิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน” จำนวน 3 ชั่วโมง ผ่านระบบ E-learning กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (พร้อมประกาศนียบัตร) : อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ 4.1-5 แบบรายงานผลการเข้าร่วมอบรมหลักสูตร “สิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน” จำนวน 3 ชั่วโมง ผ่านระบบ E-learning กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (พร้อมประกาศนียบัตร) : บุคลากรกรมกิจการผู้สูงอายุ
	4.2 มีการจัดกิจกรรม/อบรม/สัมมนา หรือจัดทำหลักสูตรด้านสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,060 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสังกัด ผ่านการจัดการความรู้ (KM) เรื่อง การประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นองค์ความรู้สำหรับการนำไปวิเคราะห์ประกอบแนวทางการปฏิบัติงานที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “สิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปี 2568” เป็นการอบรมจำนวน 3 ชั่วโมง ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชน อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับในสังกัด รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ให้ความสำคัญกับการยกระดับความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง กรมกิจการผู้สูงอายุไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเข้ารับการอบรมจากภายนอก แต่ยังริเริ่มและจัดกิจกรรม/อบรม/สัมมนา หรือจัดทำหลักสูตรด้านสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน เพื่อให้มีความรู้อย่างลึกซึ้งและตรงกับบริบทการทำงานมากที่สุด การจัดกิจกรรม/อบรม/สัมมนาด้านสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะภายในองค์กร 1. การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ด้านสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการ การจัดการความรู้ (KM) สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง การประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เอกสาร 4.2-1) มุ่งเน้นการรวบรวม ถ่ายทอด และสร้างองค์ความรู้ภายในองค์กรเกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริงของหน่วยงาน โดยเฉพาะในประเด็นสำคัญอย่างการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งไม่เพียงช่วยให้บุคลากรมีความรู้เชิงทฤษฎี พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง นำไปสู่การสร้างแนวปฏิบัติที่ดีและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				2. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ "สิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปี 2568" เพื่อให้บุคลากรได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นในการประยุกต์ใช้หลักการสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงาน กรมกิจการผู้สูงอายุได้ริเริ่มจัด การประชุมเชิงปฏิบัติการ “สิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปี 2568” เป็นการจัดอบรมที่เป็นหลักสูตรเฉพาะสำหรับบุคลากรของกรมกิจการผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในหลักการสิทธิมนุษยชนสากล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแนวปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวดำเนินการตามระเบียบอย่างเป็นระบบ จึงมี หนังสือขออนุมัติดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ (เอกสาร 4.2-2) เป็นหลักฐานแสดงถึงการอนุมัติงบประมาณและแผนการดำเนินกิจกรรมนี้จากผู้บริหารระดับสูง เตรียมการไว้ก่อนการจัดประชุมฯ และเพื่อให้เนื้อหามีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน จึงมีการประสานความร่วมมือและขอรับการสนับสนุนวิทยากรจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรง ดังปรากฏใน หนังสือขอความอนุเคราะห์สนับสนุนวิทยากร กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (เอกสาร 4.2-3) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของประเทศในด้านสิทธิมนุษยชน การได้รับความอนุเคราะห์จากอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มอบหมายวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นายณัฐพล ด่านจิตรตรง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ (เอกสาร 4.2-4) ยิ่งเป็นการเพิ่มคุณภาพและความน่าเชื่อถือของเนื้อหาในการอบรม 3. รายงานผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายหลังจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำ รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ “สิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปี 2568” (เอกสาร 4.2-5) เป็นการจะสรุปภาพรวมของการจัดกิจกรรม ทั้งวัตถุประสงค์ กำหนดการ หัวข้อการบรรยาย จำนวนผู้เข้าร่วม ผลการประเมินความพึงพอใจ สิ่งที่สำคัญคือ สรุปสาระสำคัญของความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรและผลจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เข้าร่วม แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรม และแนวทางในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงของบุคลากร การดำเนินงานจัดกิจกรรม/อบรม/สัมมนา และการจัดการความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะภายในองค์กรอย่างเป็นระบบเช่นนี้ ตอกย้ำถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงหลักการสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนที่ยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับ เอกสาร/หลักฐานประกอบ 4.2-1 KM สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ 4.2-2 หนังสือขออนุมัติดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “สิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปี 2568”

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				4.2-3 หนังสือ การขอสนับสนุนวิทยากร จากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ 4.2-4 ประวัติย่อวิทยากร นายณัฐพล ด้านจิตรตรง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ 4.2-5 รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ “สิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปี 2568”
5	การสร้างกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มที่ระบุไว้ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รับรู้สิทธิเข้าถึง บริการขององค์กร รวมทั้งมีช่องทางร้องเรียนร้องทุกข์ได้โดยสะดวก (15 คะแนน)			
	5.1 มีการจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจหรือบริการขององค์กร เพื่อให้รับบริการซึ่งเป็นกลุ่มที่ระบุไว้ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รับรู้สิทธิที่พึงได้และช่องทางการเข้าถึงบริการ	5	5	(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,747 อักขระ) กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ได้ดำเนินการจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ “แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ” เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับในสังกัด ได้ขับเคลื่อนภารกิจหรือบริการของหน่วยงานต่อกลุ่มเป้าหมายที่ระบุไว้ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 เป็นการเฉพาะ คือ กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 5 ช่องทาง แบ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน จำนวน 3 ช่องทาง ได้แก่ บอร์ดประชาสัมพันธ์ หนังสือแจ้งเวียน และ Line Group กรมกิจการผู้สูงอายุ และการประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะ จำนวน 2 ช่องทาง ได้แก่ Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ และเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ตระหนักว่า “สิทธิ” เป็นสิ่งที่ทุกคนและผู้สูงอายุพึงรับรู้ เข้าใจ และเข้าถึงได้ ในฐานะกลุ่มเป้าหมายหลักของหน่วยงาน และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จึงมีดำเนินการจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจและบริการของหน่วยงานในหลากหลายช่องทาง โดยออกแบบให้มีเนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง คือ สื่อประชาสัมพันธ์ “แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ” (เอกสาร 5.1-1) จัดทำขึ้นเพื่อเน้นย้ำถึงเจตนารมณ์ในการส่งเสริมและเคารพสิทธิมนุษยชน นำหลักสิทธิมนุษยชนมาบูรณาการกับการปฏิบัติงานในทุกระดับ การปฏิบัติต่อบุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ปราศจากการเลือกปฏิบัติ การละเมิดสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ พร้อมทั้งระบุช่องทางอำนวยความสะดวกสำหรับการร้องเรียนและแจ้งเบาะแส สื่อประชาสัมพันธ์ฯ แสดงให้เห็นถึงการประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่บุคลากรภายในและประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้และเข้าใจได้อย่างชัดเจน ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				การประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนภายในหน่วยงาน 1. บอร์ดประชาสัมพันธ์ “แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ” (เอกสาร 5.1-2) ติดตั้งในพื้นที่ประชาสัมพันธ์ส่วนกลางของกรมกิจการผู้สูงอายุ รวมถึงจุดบริการที่ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปมาติดต่อราชการหรือรับบริการ เป็นการทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและบริการของกรมกิจการผู้สูงอายุเป็นที่ประจักษ์ต่อผู้รับบริการโดยตรง และสามารถอ่านทบทวนได้ขณะอยู่ในพื้นที่บริการ 2. หนังสือแจ้งเวียน ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน (เอกสาร 5.1-3) เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและบริการของผู้สูงอายุทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงได้จัดทำหนังสือแจ้งเวียนฯ ไปยังหน่วยงานในสังกัดทั้งหมด ทั้งกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ กองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ สำนักงานเลขานุการกรม กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กลุ่มตรวจสอบภายใน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่งทั่วประเทศ และศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการและใกล้ชิดกับกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ ให้ดำเนินการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์และข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุและบริการของหน่วยงานไปยังกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่อย่างจริงจัง 3. การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Line Group กรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 5.1-4) กรมกิจการผู้สูงอายุได้ใช้ Line เป็นช่องทางสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้สนใจในช่องทางสนทนากลุ่ม การเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ฯ ผ่าน Line Group “ผส. ที่รัก” ช่องสนทนากลุ่มหลักของบุคลากรทั้งหมดในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ จะช่วยให้บุคลากรเข้าถึงข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากข้อมูลจะถูกส่งตรงไปยังอุปกรณ์สื่อสารของบุคลากรผู้ใช้งาน Line ทันที การประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนต่อสาธารณะ 4. การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 5.1-5) ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการสื่อสาร กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้ใช้ Facebook Official Page ชื่อ “กรมกิจการผู้สูงอายุ” เป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมและสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิและบริการสำหรับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำเนื้อหาในรูปแบบที่น่าสนใจ การใช้ Facebook Page ในการประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน จึงเป็นประโยชน์ในการช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงลูกหลานหรือผู้ดูแลที่คอยติดตามข้อมูลให้ผู้สูงอายุ เข้าถึงและรับทราบเจตนารมณ์ นโยบาย และแนวปฏิบัติของหน่วยงานตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง 5. การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง เว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ www.dop.go.th (เอกสาร 5.1-6) ทำหน้าที่เป็นคลังข้อมูลออนไลน์สำคัญและเป็นทางการของกรมกิจการผู้สูงอายุ มีการจัดทำแถบเนื้อหาส่วนที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ “สิทธิผู้สูงอายุ” และ “บริการของกรมกิจการผู้สูงอายุ” เป็นหมวดหมู่ รวมถึงการประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน ผู้สูงอายุหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ตลอด 24 ชั่วโมง เป็นการอำนวยความสะดวกในการรับรู้สิทธิและเข้าถึงบริการอย่างสูงสุด

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				การจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาตรงกับกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของกรมกิจการผู้สูงอายุในการสร้างการรับรู้และอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุได้รับทราบถึงสิทธิที่พึงได้รับและสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและทั่วถึง เป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและขับเคลื่อนหน่วยงานสู่การเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 5.1-1 สื่อประชาสัมพันธ์ แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.1-2 บอร์ดประชาสัมพันธ์ แนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.1-3 หนังสือแจ้งเวียน ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน 5.1-4 การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Line Group กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.1-5 การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.1-6 การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง เว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ
	5.2 มีเครื่องมือหรือช่องทางอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มที่ระบุไว้ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 <u>สามารถเข้าถึงการบริการขององค์กรได้โดยสะดวก</u> และเหมาะสม	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,678 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีเครื่องมือหรือช่องทางอำนวยความสะดวก สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ระบุไว้ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รายการกลุ่มผู้สูงอายุ ให้เข้าถึงบริการขององค์กรเป็นการเฉพาะ จำนวน 5 ช่องทาง ได้แก่ (1) ทางกายภาพ (2) แอปพลิเคชัน Gold by DOP (3) Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ (4) Line Official Account กรมกิจการผู้สูงอายุ “สูงวัยไปด้วยกัน” และ (5) เว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่เอื้ออำนวยให้ผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมายหลักภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และของหน่วยงาน สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานได้อย่างสะดวกสบาย ปลอดภัย และเหมาะสมกับสภาพร่างกาย และข้อจำกัดต่าง ๆ อย่างเท่าเทียม จึงได้พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือและช่องทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนี้ เครื่องมือและช่องทางอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการ กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการอย่างรอบด้าน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สูงอายุจะสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสมกับความต้องการที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงมิติทางกายภาพและเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนี้

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				1. การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบางด้านกายภาพ (เอกสาร 5.2-1) กรมกิจการผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับการปรับปรุงและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพในอาคารสถานที่ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ทั้งส่วนกลางและหน่วยงานในสังกัดทั่วประเทศ ให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และบุคคลทุกสภาพทางกายภาพ ตามหลัก Universal Design โดยมีมาตรการต่าง ๆ ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม อาทิ - ทางลาด สำหรับรถเข็นผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาคารและพื้นที่บริการต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและปลอดภัย - ราวจับ ติดตั้งบริเวณทางเดิน บันได และในห้องน้ำ เพื่อช่วยพยุงและป้องกันการหกล้มของผู้สูงอายุ - ห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ/ผู้พิการ ที่ออกแบบเป็นพิเศษ มีพื้นที่กว้าง มีราวจับและอุปกรณ์ช่วยที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้สูงอายุและผู้พิการสามารถใช้งานได้อย่างสะดวกและเป็นส่วนตัว - ที่จอดรถสำหรับผู้สูงอายุ/ผู้พิการ ที่ใกล้กับทางเข้าอาคาร และมีป้ายสัญลักษณ์ชัดเจน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง - ป้ายบอกทางและข้อมูลที่ชัดเจน รวมถึงชื่อห้อง สถานที่ และข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ สีตัดกันชัดเจน และมีสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้สูงอายุที่อาจมีปัญหาด้านสายตาสามารถมองเห็นและทำความเข้าใจได้ง่าย - พื้นที่รอกอยที่เหมาะสม มีที่นั่งเพียงพอ สะดวกสบาย มีอากาศถ่ายเท และมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกผ่อนคลายในระหว่างรอรับบริการ 2. การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทางแอปพลิเคชัน Gold by DOP (เอกสาร 5.2-2) กรมกิจการผู้สูงอายุได้พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุและผู้ดูแลเข้าถึงข้อมูลและบริการได้อย่างรวดเร็วและครบวงจร คือ แอปพลิเคชัน "Gold by DOP" เป็นแพลตฟอร์มที่รวบรวมข้อมูลสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ข่าวสาร สิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ ข้อมูลศูนย์บริการ รวมถึงเป็นช่องทางในการติดต่อสอบถาม หรือการทำธุรกรรมบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ การพัฒนาแอปพลิเคชันนี้เป็นการตอบสนองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล และช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการใช้สมาร์ตโฟนสามารถเข้าถึงบริการได้ทุกที่ทุกเวลา 3. การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทาง Facebook (เอกสาร 5.2-3) Facebook Official Page กรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นเครื่องมือสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุและผู้ดูแลสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างใกล้ชิด โดยผู้ดูแลเพจของกรมกิจการผู้สูงอายุมีการตอบข้อซักถาม ให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ผ่านช่องทางสนทนาหรือคอมเมนต์บนเพจอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการแพร่ภาพสดเพื่อให้ข้อมูลหรือเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้สอบถามโดยตรง เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลแบบตามเวลาจริง (real time) 4. การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทาง Line Official Account (Line OA) (เอกสาร 5.2-4) บัญชี Line ทางกรมกิจการผู้สูงอายุ “สูงวัยไปด้วยกัน” เป็นอีกหนึ่งช่องทางอำนวยความสะดวก มีฟังก์ชันการใช้งานที่หลากหลาย เช่น การส่งข้อความ broadcast ข้อมูลข่าวสารสำคัญ การตอบคำถามอัตโนมัติ (chatbot) การตั้งเมนูสอบถามข้อมูลบริการ และเป็นช่องทางให้ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลสามารถส่งข้อความ

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				สอบถามปัญหา หรือขอความช่วยเหลือไปยังเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง การใช้ Line OA ช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว เข้าถึงง่าย และมีความเป็นส่วนตัว 5. การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทางเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ www.dop.go.th (เอกสาร 5.2-5) ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมข้อมูลและบริการดิจิทัลที่ครบวงจร มีการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุอย่างชัดเจน เช่น สิทธิ สวัสดิการ บริการของศูนย์ต่าง ๆ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแบบฟอร์มการขอรับบริการต่าง ๆ อีกทั้งยังออกแบบให้ใช้งานง่าย (user-friendly) โดยคำนึงถึงผู้สูงอายุเป็นหลัก เช่น การปรับขนาดตัวอักษร การใช้สีที่อ่านง่าย และการจัดวางเมนูที่ไม่ซับซ้อน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถค้นหาข้อมูลและเข้าถึงบริการที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว การลงทุนในการพัฒนาและจัดให้มีเครื่องมือและช่องทางอำนวยความสะดวกทั้งในมิติทางกายภาพและดิจิทัลที่หลากหลาย แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุที่ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและบริการของผู้สูงอายุอย่างเท่าเทียมและเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุในสังคม และขับเคลื่อนองค์กรสู่การเป็นต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างยั่งยืน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 5.2-1 การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบางด้านกายภาพ 5.2-2 การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทางแอปพลิเคชัน Gold by DOP 5.2-3 การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทาง Facebook 5.2-4 การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทาง Line Official Account (Line OA) 5.2-5 การอำนวยความสะดวกกลุ่มเปราะบาง ทางเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ
	5.3 มีกลไกการร้องทุกข์ โดยทางอำนวยความสะดวกให้บุคลากรภายในองค์กรผู้รับบริการ และผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มที่ระบุไว้ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 <u>เข้าถึงการร้องเรียนร้องทุกข์</u> ในรูปแบบต่าง ๆ ได้โดยสะดวก	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,350 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีกลไก/เครื่องมือ/ช่องทางอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มเป้าหมายคือผู้สูงอายุ เข้าถึงการร้องเรียนร้องทุกข์เป็นการเฉพาะ ได้แก่ (1) มาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับสถานดูแลผู้สูงอายุ : องค์ประกอบที่ 1.11 การจัดการข้อร้องเรียน (2) ช่องทางการรับข้อร้องเรียน (โทรศัพท์ ไปรษณีย์ ยื่นเรื่องด้วยตนเอง อีเมล เว็บไซต์/ระบบออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์) (3) Flow Chart กระบวนการรับข้อร้องเรียน (4) รายงานการประชุมสรุปปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข และ (5) มาตรการจัดการข้อร้องเรียน

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ยึดมั่นในหลักความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือร้องเรียนร้องทุกข์ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และตระหนักว่า กลไกการร้องทุกข์ที่มีประสิทธิภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง ทั้งสำหรับบุคลากรภายในองค์กร ผู้รับบริการทั่วไป และผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 กรมกิจการผู้สูงอายุได้พัฒนาระบบการจัดการข้อร้องเรียนร้องทุกข์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยเน้นการอำนวยความสะดวกให้ผู้ร้องสามารถเข้าถึงช่องทางได้อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของแต่ละบุคคล ดังนี้ 1. มาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับสถานดูแลผู้สูงอายุ : องค์ประกอบที่ 1.11 การจัดการข้อร้องเรียน (เอกสาร 5.3-1) กรมกิจการผู้สูงอายุมีการจัดทำ “มาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับสถานดูแลผู้สูงอายุ” องค์ประกอบที่ 1.11 “การจัดการข้อร้องเรียน” แสดงให้เห็นถึงการจัดวางระบบการรับเรื่องและการจัดการข้อร้องเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกันในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ทั้ง 12 แห่งทั่วประเทศ มุ่งเน้นกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็น ข้อร้องเรียน และการแก้ไขปัญหาให้กับผู้สูงอายุและญาติที่ชัดเจน รวดเร็ว เป็นธรรม และเป็นความลับ มาตรฐานนี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการประกันคุณภาพการดูแลและคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ ในสถานดูแลต่าง ๆ 2. ช่องทางการรับข้อร้องเรียน (เอกสาร 5.3-2) กรมกิจการผู้สูงอายุจัดให้มีช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ร้องเรียนสามารถเลือกใช้ช่องทางที่สะดวกและเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด ประกอบด้วย - โทรศัพท์ : สายด่วนหรือหมายเลขโทรศัพท์ที่เข้าถึงง่าย (เอกสาร 5.3-6) สำหรับการแจ้งเรื่องด่วนหรือขอคำปรึกษา - ไปรษณีย์/จดหมาย : สำหรับผู้ที่ต้องการยื่นเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษร - Walk-in/ยื่นเรื่องด้วยตนเอง : สำหรับผู้ที่สะดวกเดินทางมาติดต่อที่กรมกิจการผู้สูงอายุหรือศูนย์บริการในพื้นที่ - ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : (เอกสาร 5.3-5) ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการส่งข้อร้องเรียนพร้อมเอกสารประกอบ - เว็บไซต์/ระบบออนไลน์ : มีหน้าเว็บไซต์เฉพาะสำหรับการรับฟังความคิดเห็น (เอกสาร 5.3-3) และรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ (เอกสาร 5.3-4) เพื่อการกรอกข้อมูลและติดตามสถานะสะดวก - สื่อสังคมออนไลน์ : ช่องทางเบื้องต้นในการรับฟังปัญหาและประสานงาน ได้แก่ (1) Facebook Page กรมกิจการผู้สูงอายุ (2) Line Official Account (Line OA) “สูงวัยไปด้วยกัน” (3) Line Group “DOP_WEBBOARD_NOTI” (เอกสาร 5.3-7) 3. Flow Chart กระบวนการรับข้อร้องเรียน (เอกสาร 5.3-2) กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำผังกระบวนการ (Flow Chart) การรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ไว้อย่างชัดเจนและเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การรับเรื่อง การคัดกรอง การส่งต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ การตรวจสอบ การแจ้งผลการพิจารณา

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				และการปิดเรื่อง กระบวนการที่ชัดเจนนี้ช่วยให้บุคลากรผู้รับเรื่องสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน และผู้ร้องสามารถเข้าใจถึงกระบวนการและคาดการณ์ระยะเวลาในการดำเนินการได้ 4. รายงานการประชุมสรุปปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข (เอกสาร 5.3-2) กรมกิจการผู้สูงอายุมีการประชุมภายในอย่างสม่ำเสมอเพื่อทบทวนและประเมินผลการจัดการข้อร้องเรียนร้องทุกข์ โดยมีการจัดทำ “รายงานการประชุมสรุปปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข” โดยรวบรวมข้อมูลประเภทของข้อร้องเรียนที่พบบ่อย ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการข้อร้องเรียน แนวทางแก้ไขที่ได้มีการนำไปปฏิบัติหรือวางแผนไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำข้อมูลจากการร้องเรียนมาใช้ในการปรับปรุงระบบและพัฒนาการบริการอย่างต่อเนื่อง 5. มาตรการจัดการข้อร้องเรียน (เอกสาร 5.3-2) ครอบคลุมถึงหลักการสำคัญ เช่น การรักษาความลับของผู้ร้องเรียน การให้เป็นธรรมในการพิจารณา การกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ และการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ร้องเรียนว่าข้อร้องเรียนจะได้รับการดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นธรรม การมีกลไกและช่องทางการร้องเรียนร้องทุกข์ที่หลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย และมีกระบวนการที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน ตอกย้ำถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเปิดโอกาสให้ทั้งบุคลากรภายใน ผู้รับบริการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้สูงอายุสามารถใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและร้องเรียนร้องทุกข์ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนที่ยั่งยืนและน่าเชื่อถือ เอกสาร/หลักฐานประกอบ 5.3-1 มาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับสถานดูแลผู้สูงอายุ : องค์ประกอบที่ 1.11 การจัดการข้อร้องเรียน 5.3-2 ช่องทางการรับข้อร้องเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ / Flow chart กระบวนการรับข้อร้องเรียน / รายงานการประชุมสรุปปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข / มาตรการจัดการข้อร้องเรียน 5.3-3 ช่องทางรับฟังความคิดเห็น หน้าเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.3-4 ช่องทางรับข้อร้องเรียน หน้าเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.3-5 ช่องทางรับข้อร้องเรียน ทางโปรเจกต์อิเล็กทรอนิกส์กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.3-6 ช่องทางโทรศัพท์สายด่วน กรมกิจการผู้สูงอายุ 5.3-7 ช่องทางโต้ตอบประเด็นข้อร้องเรียน ทาง Line Group กรมกิจการผู้สูงอายุ (DOP_WEBBOARD_NOTI)

(3) **มิติตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcome Indicator)** เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานหรือความพยายามที่จะดำเนินการตามโครงการหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้สิทธิด้านต่าง ๆ เกิดผลขึ้นจริงทั้งในแง่ของสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้านหรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
6	มีการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) (10 คะแนน)			
	6.1 มีการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน **หมายเหตุ การประเมินผลกระทบตามหลักการ UNGPs	10	10	<i>(ไม่เกิน 8,000 อักขระ) (7,096 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ได้มีการวิเคราะห์ กำหนดขอบเขต และระบุประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่เชื่อมโยงกับบทบาทภารกิจของหน่วยงานที่ครอบคลุมทุกมิติ มีการประเมินผลกระทบและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนและเชื่อมโยงกับข้อเสนอแนะที่ระบุในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รายงาน “ด้านการเมืองการปกครอง” หรือรายกลุ่ม “กลุ่มผู้สูงอายุ” มีการจัดทำแนวทางการบรรเทาและเยียวยาผลกระทบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง ครอบคลุมทั้งมาตรการเชิงป้องกันและเยียวยา รวมถึงมีการเผยแพร่รายงานการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ทางเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิทธิมนุษยชน ตามหลักการของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs) ซึ่งถือเป็นกรอบแนวทางสากลในการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) แม้ UNGPs จะเน้นที่ภาคธุรกิจเป็นหลัก แต่กรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะหน่วยงานภาครัฐหลักในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ได้นำหลักการนี้มาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนจากการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินภารกิจของกรมกิจการผู้สูงอายุ จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิทธิของผู้สูงอายุ บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ รวมถึงมีการเตรียมแนวทางการแก้ไขและเยียวยาหากเกิดผลกระทบขึ้นจริง <u>การประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนตามหลักการ UNGPs</u> กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างครอบคลุมทุกมิติของการดำเนินงาน ผ่านขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				1. การวิเคราะห์ กำหนดขอบเขต และระบุประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่เชื่อมโยงกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน กรมกิจการผู้สูงอายุ เริ่มต้นกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านด้วยการทำความเข้าใจ ที่มาและความสำคัญของหลักการ UNGPs (เอกสาร 6.1-1) ซึ่งเป็นแนวทางที่เน้นให้หน่วยงานระบุ ประเมิน และจัดการกับความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของตนเอง แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง โดยพิจารณาจาก - ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการผู้สูงอายุ วิเคราะห์ว่ากิจกรรมหลัก ภารกิจ และการใช้อำนาจของหน่วยงาน ในการดูแล ส่งเสริม และคุ้มครองผู้สูงอายุ อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนในด้านใดบ้าง - บริบทของผู้สูงอายุในสังคมไทย คำนึงถึงสภาพการณ์และข้อจำกัดเฉพาะของผู้สูงอายุในประเทศไทย เช่น ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ผู้สูงอายุที่ยากจน ผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ ซึ่งอาจมีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิแตกต่างกัน - การดำเนินงานในทุกมิติของหน่วยงาน ครอบคลุมทั้งการดำเนินงานในส่วนกลางและในภูมิภาค (เช่น ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ) และการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย จากการวิเคราะห์ กรมกิจการผู้สูงอายุได้ระบุประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงานได้อย่างชัดเจน และครอบคลุม ปรากฏใน การประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เอกสาร 6.1-2) และรายละเอียดใน รายงานการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เอกสาร 6.1-3) โดยประเด็นความเสี่ยงที่ระบุขึ้นครอบคลุมตัวอย่างที่หลากหลาย และสอดคล้องกับข้อกำหนดของเกณฑ์ ปรากฏในระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2568 วาระ 4.3 เช่น การใช้อำนาจหรือการออกคำสั่งที่อาจละเมิดสิทธิของประชาชน/ผู้สูงอายุ การเลือกปฏิบัติและการล่วงละเมิดในทุกรูปแบบ การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล การเข้าถึงบริการ การละเลยหรือเพิกเฉยต่อข้อร้องเรียน การวิเคราะห์เหล่านี้เป็นผลจากการระดมสมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกหน่วยงานในสังกัด เพื่อให้ได้มุมมองที่รอบด้านและครอบคลุมทุกความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น 2. การประเมินผลกระทบและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน หลังจากระบุประเด็นความเสี่ยง กรมกิจการผู้สูงอายุได้ประเมินผลกระทบและจัดลำดับความสำคัญของแต่ละประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่วิเคราะห์ได้ โดยพิจารณาจาก - ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ประเมินว่าหากเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเด็นนั้น ๆ จะส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุหรือผู้ได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด เช่น ผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือความเป็นอยู่ - โอกาสในการเกิด ประเมินความเป็นไปได้ที่ความเสี่ยงนั้น ๆ จะเกิดขึ้นจริง พิจารณาจากปัจจัยภายในและภายนอกหน่วยงาน

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				- ผู้ได้รับผลกระทบ ประเมินว่ากลุ่มบุคคลใดอาจเป็นผู้ได้รับผลกระทบทางตรงหรือทางอ้อมหากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น เช่น ผู้สูงอายุทั่วไป ผู้สูงอายุกลุ่มเปราะบาง (ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ ผู้สูงอายุรายได้น้อย) บุคลากรในหน่วยงาน หรือญาติของผู้สูงอายุ การประเมินดังกล่าว จะนำไปสู่การกำหนดระดับความสำคัญของแต่ละประเด็นความเสี่ยง (เช่น สูง ปานกลาง ต่ำ) เพื่อให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการจัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขได้อย่างเหมาะสม รายละเอียดปรากฏใน รายงานการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เอกสาร 6.1-3) ซึ่งมีการระบุเมทริกซ์การประเมินและการให้คะแนนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ การประเมินยังสามารถเชื่อมโยงประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่วิเคราะห์กับข้อเสนอแนะที่ระบุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รายด้าน “ด้านการเมืองการปกครอง” หรือรายการกลุ่ม “กลุ่มผู้สูงอายุ” เช่น หากพบความเสี่ยงด้าน "การเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงบริการ" จะเชื่อมโยงกับข้อเสนอแนะในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้าน "สิทธิผู้สูงอายุ" ที่เน้นการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียม การเชื่อมโยงนี้ทำให้มั่นใจว่าการประเมินความเสี่ยงของกรณีกิจการผู้สูงอายุมีทิศทางที่สอดคล้องและสนับสนุนเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ 3. การจัดทำแนวทางการบรรเทาและเยียวยาผลกระทบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง เมื่อระบุและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความเสี่ยงแล้ว กรณีกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำ แนวทางการบรรเทาและเยียวยาผลกระทบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง (เอกสาร 6.1-4) ครอบคลุมทั้งมาตรการป้องกัน เพื่อลดโอกาสการเกิดและลดความรุนแรงของผลกระทบ และมาตรการเยียวยาเพื่อแก้ไขและเยียวยาเมื่อเกิดผลกระทบขึ้นแล้ว แนวทางที่กำลังดำเนินการจัดทำและพัฒนา เช่น - มาตรการป้องกัน : การอบรมและสร้างความตระหนักรู้ การปรับปรุงระเบียบและขั้นตอนการปฏิบัติงาน การเสริมสร้างกลไกการมีส่วนร่วม การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเข้าถึงได้ - มาตรการเยียวยา : กลไกการร้องเรียนและแก้ไขปัญหา การให้คำปรึกษาและสนับสนุน การชดเชยหรือเยียวยา แนวทางเหล่านี้ กรณีกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการจัดทำเป็นเอกสารที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติในทุกหน่วยงานในสังกัด 4. การเผยแพร่รายละเอียดการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบ พร้อมแนวทางในการเยียวยาต่อสาธารณะ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสร้างความน่าเชื่อถือ กรณีกิจการผู้สูงอายุมีการเผยแพร่รายงานการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ทางเว็บไซต์กรณีกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 6.1-5) การเผยแพร่นี้เป็นไปตามหลักการของ UNGPs ที่เน้นความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบข้อมูลและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานได้ แสดงถึงความมุ่งมั่นของกรณีกิจการผู้สูงอายุ ในการสร้างความรับผิดชอบและความน่าเชื่อถือในการจัดการประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				โดยสรุป กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน ตามแนวทางของ UNGPs อย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ ตั้งแต่การวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง การประเมินผลกระทบและจัดลำดับความสำคัญ การจัดทำแนวทางการบรรเทาและเยียวยาผลกระทบ และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุ ในการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน และสร้างหลักประกันว่าการดำเนินการกิจกรรมการผู้สูงอายุจะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 6.1-1 ที่มาและความสำคัญของหลักการ UNGPs 6.1-2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 6.1-3 รายงานการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 6.1-4 แนวทางการบรรเทาและเยียวยาผลกระทบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง 6.1-5 การเผยแพร่รายงานการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ทางเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ
7	มีกลไก การตรวจตรา หรือเครื่องมือในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน (10 คะแนน)			
	7.1 มีกลไกการตรวจตรา หรือเครื่องมือในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนขององค์กร เช่น การเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศในสถานที่ทำงาน การเฝ้าระวังการดำเนินโครงการไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน การขมุนมประท้วงการร้องเรียนผ่านสื่อ ฯลฯ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบ	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,998 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ มีกลไกการตรวจตราและเครื่องมือในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบในการเฝ้าระวังการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม รายละเอียด 1. การเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย ปราศจากการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีของบุคลากร จึงมีกลไกและมาตรการดังนี้

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				(1) ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง เจตนารมณ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (เอกสาร 7.1-1) แสดงเจตนารมณ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในทุกรูปแบบ ระบุถึงนโยบายและจุดยืนที่มุ่งสร้างสถานที่ทำงานที่ปราศจากการกระทำที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (2) Flow chart ขั้นตอนการดำเนินงานตามมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (เอกสาร 7.1-2) ตั้งแต่การรับเรื่องร้องเรียน ตรวจสอบข้อเท็จจริง สอบสวน กำหนดมาตรการลงโทษ และเยียวยาผู้เสียหาย ช่วยให้บุคลากรเข้าใจกระบวนการเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น และทำให้การจัดการปัญหาเป็นไปอย่างโปร่งใสและยุติธรรม (3) คำสั่งกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ 273/2563 เรื่อง แต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย และจัดตั้งศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ลงวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 (เอกสาร 7.1-3) ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย พร้อมจัดตั้ง ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการรับเรื่อง ประสานงาน และขับเคลื่อนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคทางเพศและป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในหน่วยงาน (4) คำสั่งกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ 274/2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ลงวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 (เอกสาร 7.1-4) ประกอบด้วยผู้บริหารระดับรองอธิบดี ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้ากลุ่มเทียบเท่า มีหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานด้านความเสมอภาคทางเพศและการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศเป็นไปอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ (5) แบบรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (MERGIS08) (เอกสาร 7.1-5) เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินประสิทธิผลของมาตรการ หากพบข้อบกพร่องหรือปัญหา จะสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขได้อย่างทันที่ การกำหนดผู้รับผิดชอบ ตั้งแต่ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย ศูนย์ประสานงานฯ และคณะกรรมการกำกับดูแลฯ ทำให้มั่นใจได้ว่า มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการเฝ้าระวังและจัดการกับประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ 2. การเฝ้าระวังการร้องเรียนผ่านสื่อ กรมกิจการผู้สูงอายุจึงจัดให้มี กลไกตรวจตราการร้องเรียนผ่านสื่อเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ (เอกสาร 7.1-6) จากสื่อสาธารณะ ช่องทางที่สะท้อนปัญหาของประชาชนต่อการดำเนินงานของภาครัฐ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเฝ้าระวัง และตอบสนองต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันที่ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) การแจ้งเหตุการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยตนเอง ผ่านองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน สื่อมวลชน เว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ โทรศัพท์ ศูนย์เร่งรัดการจัดสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) สายด่วน 1300

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				(2) การตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการถูกละเมิดในกลุ่มผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ ร่วมกับ ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทย (Anti-Fake News Center Thailand) เปิดให้ผู้สูงอายุแจ้งเบาะแส ลิงก์ เว็บไซต์ หรือเนื้อหาใด ๆ ที่ทำให้ผู้สูงอายุถูกหลอกลวงให้เชื่อหรือกระทำการใด ๆ ที่นำไปสู่ความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน หากพบว่าเป็นประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จะประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้อง และวางแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วน ข้อมูลและบทเรียนจากการร้องเรียนผ่านสื่อ จะนำมาใช้ในการทบทวนกระบวนการทำงาน มาตรการป้องกัน และปรับปรุงแนวทางการสื่อสาร เพื่อลดโอกาสเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะเดียวกันในอนาคต 3. การเฝ้าระวังการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับบริการ ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม (1) การประเมินความเสี่ยงและผลกระทบ (Human Rights Due Diligence) (ตามเกณฑ์ 6.1) ปรากฏใน หนังสือขอส่งข้อมูลการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เอกสาร 7.1-7) ผ่านการวิเคราะห์ความรุนแรงและโอกาสในการเกิด ช่วยให้สามารถระบุประเด็นความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และกำหนดมาตรการป้องกันหรือบรรเทาผลกระทบได้อย่างเหมาะสม อย่างชัดเจน (2) การบูรณาการในแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนฯ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ (ตามเอกสาร 3.1-2) มีหลักการและแนวคิดในการป้องกันผลกระทบต่อผู้รับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมไว้ในวัตถุประสงค์และกิจกรรมของแผนงานต่าง ๆ (3) กลไกการรับฟังความคิดเห็นและข้อร้องเรียน จากผู้รับบริการและชุมชนอย่างสม่ำเสมอจากช่องทางต่าง ๆ เช่น กล้องรับความคิดเห็น โทรศัพท์สายด่วน เว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ (ตามที่กล่าวในเกณฑ์ 5.3) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเฝ้าระวังปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ (4) การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม ตั้งแต่ระดับหัวหน้าโครงการไปจนถึงบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน มีหน้าที่เฝ้าระวังและตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับบริการและชุมชน เอกสาร/หลักฐานประกอบ 7.1-1 ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่อง เจตนารมณ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน 7.1-2 Flow chart ขั้นตอนการดำเนินงานตามมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน 7.1-3 คำสั่งกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ 273/2563 เรื่อง แต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย และจัดตั้งศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย 7.1.4 คำสั่งกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ 274/2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				7.1-5 แบบรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (MERGIS08) 7.1-6 กลไกตรวจตราการร้องเรียนผ่านสื่อเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนของกรมกิจการผู้สูงอายุ 7.1-7 หนังสือ ขอส่งข้อมูลการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยงที่อาจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน
	7.2 มีการทำคู่มือวิธีป้องกัน การบรรเทาความเสี่ยง แนวทางในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชนขององค์กรอย่างชัดเจน	5	5	(ไม่เกิน 7,000 อักขระ) (5,959 อักขระ) กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีคู่มือ ได้แก่ คู่มือมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน ซึ่งระบุ (1) กระบวนการขั้นตอนในการตรวจตราและเฝ้าระวัง (2) กำหนดผู้รับผิดชอบ (3) กำหนดวิธีป้องกันบรรเทาความเสี่ยงผลกระทบจากการดำเนินงานของหน่วยงาน (4) กำหนดแนวทางการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงมีการขับเคลื่อนและส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในภาพรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย (1) การขับเคลื่อนการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศตามนโยบายปลัดกระทรวง พม. และ (2) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ (พ.ศ. 2566 – 2570) รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ยึดมั่นในหลักการสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจเป็นไปอย่างรอบคอบและไม่เกิดการละเมิดสิทธิ จึงให้ความสำคัญกับการมีเครื่องมือและแนวทางที่ชัดเจนในการป้องกัน บรรเทา และเยียวยาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน <u>การจัดทำคู่มือวิธีป้องกัน การบรรเทาความเสี่ยง และแนวทางในการเยียวยาผู้เสียหาย</u> กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการจัดทำและนำคู่มือต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความชัดเจนในกระบวนการทำงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ รวมถึงมาตรการป้องกันและเยียวยาที่เหมาะสม ดังนี้ 1. คู่มือมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน (เอกสาร 7.2-1) เพื่อการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ปราศจากการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในทุกรูปแบบ ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และเพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรทุกคนจะได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้จัดทำ "คู่มือมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน" ขึ้นอย่างละเอียดและครอบคลุม ซึ่งระบุองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				- กระบวนการและขั้นตอนในการตรวจตราและเฝ้าระวัง คู่มือฯ ได้กำหนดกระบวนการในการเฝ้าระวังและตรวจตราพฤติกรรมที่อาจเข้าข่ายการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ รวมถึงช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่หลากหลายและเป็นความลับ เพื่อให้ผู้เสียหายหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์สามารถแจ้งเรื่องได้อย่างปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ Flow chart การดำเนินงาน (ตามเอกสาร 7.1-1) - การกำหนดผู้รับผิดชอบ คู่มือฯ ได้ระบุ ผู้รับผิดชอบ ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ ตั้งแต่ผู้รับเรื่องร้องเรียน ผู้สอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการกำกับดูแลงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (ตามคำสั่งในเอกสาร 7.1-4) และอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุรับทราบและกำกับดูแล เพื่อให้มั่นใจว่าทุกขั้นตอนมีผู้รับผิดชอบที่พร้อมดำเนินการและตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม - กำหนดวิธีป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงผลกระทบจากการดำเนินงานของหน่วยงาน คู่มือฯ ได้ระบุมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันการเกิดปัญหา อาทิ การจัดอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการเคารพสิทธิส่วนบุคคล การเผยแพร่นโยบายและเจตนารมณ์ของหน่วยงานในการต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศ (ตามประกาศในเอกสาร 7.1-2) และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความเคารพซึ่งกันและกัน และระบุมาตรการในการบรรเทาความเสี่ยงหากเกิดเหตุการณ์ขึ้น เช่น การแยกผู้กระทำผิดออกจากผู้เสียหายชั่วคราว การให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเบื้องต้นแก่ผู้เสียหาย - กำหนดแนวทางการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงผลกระทบทั้งทางกายภาพและจิตใจ เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านจิตใจ การสนับสนุนทางกฎหมาย การให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ และการพิจารณามาตรการเยียวยาอื่น ๆ ที่เหมาะสมตามสภาพความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการดูแลและฟื้นฟูอย่างเต็มที่ คู่มือฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้บุคลากรของกรมกิจการผู้สูงอายุทุกคนเข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่ และแนวทางการปฏิบัติเมื่อเผชิญกับสถานการณ์การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ และเป็นหลักประกันว่า กรมกิจการผู้สูงอายุจะดำเนินการอย่างยุติธรรมและทันทั่วถึง 2. การขับเคลื่อนและส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในภาพรวมของหน่วยงาน กรมกิจการผู้สูงอายุได้บูรณาการแนวคิดด้านความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Equality) ซึ่งเป็นสำคัญของสิทธิมนุษยชน เข้ากับการดำเนินงานในภาพรวมขององค์กร เพื่อเป็นการป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงที่กว้างขวางกว่าเฉพาะประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ อันจะส่งผลให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในมิติอื่น ๆ ด้วย (1) การขับเคลื่อนการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศตามนโยบายปลัดกระทรวง พม. (เอกสาร 7.2-2) กรมกิจการผู้สูงอายุได้ดำเนินการตามนโยบายของปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ซึ่งเป็นนโยบายระดับกระทรวงที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกมิติของสังคม การขับเคลื่อนนี้ครอบคลุมการทบทวนกฎระเบียบ นโยบาย และแนวทางการปฏิบัติงานของกรมฯ เพื่อให้มั่นใจว่าไม่มีการเลือกปฏิบัติทางเพศ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกเพศสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ การดำเนินงานนี้ถือเป็นการป้องกันความเสี่ยงด้านการเลือกปฏิบัติซึ่งอาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมขององค์กร

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				(2) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ (พ.ศ. 2566 – 2570) (เอกสาร 7.2-3) เป็นแผนที่กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และกิจกรรม เพื่อยกระดับความเสมอภาคระหว่างเพศภายในหน่วยงานและการให้บริการประชาชน ทำหน้าที่เสมือนคู่มือแนวทางในการดำเนินการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติทางเพศในทุกมิติ และส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนอย่างยั่งยืน โดยในแผนได้ระบุถึง - กระบวนการเฝ้าระวัง : กำหนดแนวทางในการติดตามและเฝ้าระวังตัวชี้วัดด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศ เช่น สัดส่วนการมีส่วนร่วมของบุคลากรหญิงชายในตำแหน่งบริหาร การเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาตนเอง การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความเสมอภาคในที่ทำงาน - ผู้รับผิดชอบ : กำหนดหน่วยงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนและติดตามผลตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างชัดเจน (ซึ่งรวมถึงผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามเอกสาร 7.1-3 และ 7.1-4) - วิธีป้องกันและบรรเทาความเสี่ยง : ระบุมาตรการเชิงรุก เช่น การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องความหลากหลายทางเพศ การส่งเสริมการสื่อสารที่ปราศจากอคติทางเพศ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของบุคลากรทุกเพศ - แนวทางการเยียวยา : แผนฯ มีความครอบคลุมหลักการพื้นฐานในการเยียวยาหากเกิดการละเมิดสิทธิที่เกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียมทางเพศขึ้น โดยจะเชื่อมโยงกับกลไกการรับเรื่องร้องเรียนและการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ของกรมกิจการผู้สูงอายุ การมีคู่มือและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของกรมกิจการผู้สูงอายุในการป้องกัน บรรเทา และเยียวยาผลกระทบที่อาจเกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศ และความเสมอภาคระหว่างเพศ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นหน่วยงานที่เคารพสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง เอกสาร/หลักฐานประกอบ 7.2-1 คู่มือมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน 7.2-2 การขับเคลื่อนการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศตามนโยบายปลัดกระทรวง พม. 7.2-3 แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ (พ.ศ. 2566 – 2570)

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
8	การส่งเสริมกระบวนการแก้ปัญหาโดยจัดทำทสรูปจากเหตุการณ์ที่ปรากฏในสื่อสาธารณะมาหรือปรับใช้เป็นแนวทางการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามบริบทขององค์กร เพื่อให้การละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลง (10 คะแนน)			
	8.1 มีการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสาธารณะมาวิเคราะห์กับบทบาทภารกิจขององค์กร และวางแนวทางในการแก้ไขปัญหาหากเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการดำเนินงานขององค์กร	5	5	(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,860 อักขระ) กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสาธารณะมาวิเคราะห์ แสดงหลักฐานและรายละเอียดการวิเคราะห์ พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนมีกระบวนการเฝ้าระวังหากเกิดเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าว รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) ให้ความสำคัญกับการติดตามและวิเคราะห์ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้รับความสนใจจากสาธารณะ เป็นกลไกสำคัญในการเฝ้าระวัง ปรับปรุงการดำเนินงาน และป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการปฏิบัติการกิจของหน่วยงาน จึงมีกระบวนการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสาธารณะมาวิเคราะห์ เชื่อมโยงกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน และจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงกระบวนการเฝ้าระวังเพื่อลดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนี้ 1. กระบวนการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสาธารณะมาวิเคราะห์ ผ่านการสร้างกลไกและกระบวนการติดตาม รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อสาธารณะ หรือกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะประเด็นที่กระทบต่อผู้สูงอายุ กระบวนการมีขั้นตอนดังนี้ (1) การเฝ้าระวังและรวบรวมข้อมูล ติดตามข่าวสารและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งสื่อหลัก (โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์) และสื่อออนไลน์ อย่างต่อเนื่อง เพื่อระบุประเด็นที่มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน (2) การคัดกรองและจัดหมวดหมู่ มุ่งเน้นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิผู้สูงอายุ หรือการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีลักษณะใกล้เคียงกับภารกิจของกรมกิจการผู้สูงอายุ และจัดหมวดหมู่ตามประเภทของสิทธิมนุษยชนที่ถูกละเมิด (เช่น สิทธิในการเข้าถึงบริการ สิทธิในการคุ้มครองจากความรุนแรง สิทธิในความเป็นส่วนตัว) (3) การวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อทำความเข้าใจสาเหตุของการละเมิดสิทธิฯ ผลกระทบที่เกิดขึ้น กลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สังคมหรือหน่วยงานอื่นนำเสนอ ปรากฏใน แบบฟอร์มการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสาธารณะมาวิเคราะห์กับบทบาทภารกิจขององค์กร และวางแนวทางในการแก้ไขปัญหาหากเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการดำเนินงานขององค์กร (เอกสาร 8.1-2) เป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกและจัดระบบการวิเคราะห์ ประกอบด้วย - รายละเอียดเหตุการณ์ สรุปรุเหตุการณ์ที่ปรากฏในสื่อสาธารณะโดยสังเขป - ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง ระบุสิทธิมนุษยชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับผลกระทบ

	รายละเอียด	คะแนนเต็ม	ประเมินตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				- ความเชื่อมโยงกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน วิเคราะห์ว่าเหตุการณ์มีความเกี่ยวข้องหรืออาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงานหรือไม่ อย่างไร หากไม่เกี่ยวข้องโดยตรง จะวิเคราะห์เพื่อเป็นบทเรียนในการป้องกัน - บทเรียนที่ได้รับ สรุปบทเรียนสำคัญจากการวิเคราะห์เหตุการณ์นั้น ๆ 2. การจัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อป้องกันมิให้เหตุการณ์ในลักษณะเดียวกันเกิดขึ้นกับการดำเนินงานของหน่วยงาน หรือเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือหากเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริง (1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/ปฏิบัติ เสนอผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ ขั้นตอนการทำงาน หรือมาตรการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนและลดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิฯ (2) แนวทางการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ในการรับมือและแก้ไขปัญหาอย่างทันท่วงทีหากเกิดเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าวขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงาน อาจรวมถึงการสื่อสารกับสาธารณะ การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง การแก้ไขปัญหาให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบ และการเยียวยาอย่างเหมาะสม (สอดคล้องกับแนวทางการเยียวยาในหลักเกณฑ์ข้อ 7.2) (3) แนวทางการเฝ้าระวังเพิ่มเติม กำหนดสำหรับประเด็นความเสี่ยงที่ระบุได้จากการวิเคราะห์เหตุการณ์ในสื่อสาธารณะ เพื่อให้มั่นใจว่าปัญหาจะไม่เกิดขึ้นซ้ำอีก รายละเอียดของข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา จะบันทึกใน แบบฟอร์มการนำเสนอประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสาธารณะมาวิเคราะห์กับบทบาทภารกิจขององค์กร (เอกสาร 8.1-1) 3. กระบวนการเฝ้าระวังหากเกิดเหตุการณ์ เพื่อให้มั่นใจว่าบทเรียนที่ได้รับจากการวิเคราะห์เหตุการณ์ในสื่อสาธารณะจะถูกนำไปปรับใช้จริง และลดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยจะบูรณาการเข้ากับระบบการเฝ้าระวังโดยรวมของกรมกิจการผู้สูงอายุ (ตามที่กล่าวถึงในเกณฑ์ 7.1) ซึ่งรวมถึง (1) การนำข้อเสนอแนะไปปฏิบัติ ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ จะถูกส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและปรับปรุงการดำเนินงาน หรือพัฒนาเป็นมาตรการป้องกันใหม่ ๆ (2) การติดตามผลการนำไปปฏิบัติ คณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนจะติดตามความคืบหน้าของการนำข้อเสนอแนะไปปฏิบัติ และประเมินประสิทธิผลของมาตรการที่ใช้ (3) การทบทวนและปรับปรุงแผนงาน ข้อมูลจากการวิเคราะห์เหตุการณ์ในสื่อสาธารณะและผลการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหาก็ถูกนำมาใช้ในการทบทวนและปรับปรุง แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เอกสาร 3.1-2) และแผนงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความสมบูรณ์และตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				(4) การรายงานผล การวิเคราะห์และข้อเสนอแนะที่ได้ จะเสนอในการประชุมคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน หรือส่งเป็นข้อมูลประกอบในหนังสือขอส่งข้อมูลเพื่อเติมเต็มข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ระยะครึ่งแผน (พ.ศ. 2566 – 2570) (เอกสาร 8.1-3) แสดงให้เห็นถึงการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการรายงานผลและเติมเต็มข้อมูลระดับชาติ การดำเนินงานเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการเป็นหน่วยงานที่เรียนรู้และปรับตัวต่อสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสังคม โดยใช้ข้อมูลจากเหตุการณ์จริงที่ปรากฏมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับการป้องกัน ฝ่าละอองธุรีศ และแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุทุกคนได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเต็มที่ เอกสาร/หลักฐานประกอบ 8.1-1 แบบฟอร์ม การนำประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสารสาธารณะมาวิเคราะห์กับบทบาทภารกิจขององค์กร และวางแผนงานในการแก้ไขปัญหากหากเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลมาจากการดำเนินงานขององค์กร 8.1-2 หนังสือ ขอส่งข้อมูลวิเคราะห์ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในสื่อสารสาธารณะกับบทบาทภารกิจกรมกิจการผู้สูงอายุ 8.1-3 หนังสือ ขอส่งข้อมูลเพื่อเติมเต็มข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ระยะครึ่งแผน (พ.ศ. 2566 – 2570)
	8.2 มีการเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา	5	5	<i>(ไม่เกิน 5,000 อักขระ) (4,748 อักขระ)</i> กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีการเก็บรวบรวมและข้อมูลสถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะข้อมูลจากศูนย์เฝ้าระวังจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) สายด่วน 1300 กระทรวง พม. รวมถึงนำมาเปรียบเทียบข้อมูลสถิติกับปีที่ผ่านมา (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2568) และรายงานข้อมูลสถิติเสนอต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุเพื่อรับทราบ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ รายละเอียด กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ถือเป็นหัวใจสำคัญในการทำความเข้าใจสถานการณ์ แนวโน้ม และช่องว่างที่ยังคงมีอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนานโยบายและมาตรการที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ และลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในระยะยาว การเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการเปรียบเทียบข้อมูล กรมกิจการผู้สูงอายุใช้กลไกและกระบวนการในการเก็บรวบรวม จัดทำ และนำเสนอข้อมูลสถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานและหลักฐานดังนี้

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				1. การเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีเกี่ยวกับ "ความรุนแรง" หนึ่งในประเด็นสำคัญที่กระทบต่อสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ โดยรวบรวมข้อมูลมาจากช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ทั้งของกรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ทั้ง ณ สถานที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด และช่องทางออนไลน์ (ดังกล่าวในเกณฑ์ 5.3) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจริง รวมถึงประสานงานข้อมูลจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง คือ ศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) สายด่วน 1300 กระทรวง พม. ซึ่งได้จัดเก็บและจำแนกประเภทข้อมูลตามเพศของผู้ประสบปัญหา (ชายและหญิง) จำแนกตามกลุ่มเปราะบางที่ประสบปัญหา (เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการ และวัยแรงงาน) จำแนกตามพื้นที่การรับแจ้งเหตุรายจังหวัด (แสดงรายการ 5 อันดับจังหวัดที่รับแจ้งเหตุสูงสุด) จำแนกตามกลุ่มบุคคลที่เป็นสาเหตุความรุนแรง (ภายในและภายนอกครอบครัว) และจำแนกตามลักษณะของการละเมิด (เช่น การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การถูกทอดทิ้ง) เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ได้อย่างละเอียด จากการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ทำให้กรมกิจการผู้สูงอายุมีข้อมูล <i>รายงานสถิติความรุนแรง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566</i> (เอกสาร 8.2-1) <i>ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567</i> (เอกสาร 8.2-2) <i>และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ตุลาคม 2567 – พฤษภาคม 2568)</i> (เอกสาร 8.2-3) เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ของการดำเนินการเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยแสดงข้อมูลในรูปแบบของตาราง กราฟ และการวิเคราะห์ประกอบ เพื่อให้ทำความเข้าใจสถานการณ์ได้สะดวก 2. การเปรียบเทียบข้อมูลสถิติกับปีที่ผ่านมา และการจัดทำรายงานเสนอต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ จากการรวบรวมข้อมูลสถิติในแต่ละปี กรมกิจการผู้สูงอายุได้นำมาเปรียบเทียบข้อมูลสถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชนกับปีที่ผ่านมา อย่างสม่ำเสมอ การเปรียบเทียบนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ (1) การระบุแนวโน้มและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เห็นภาพรวมว่าปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะกรณีความรุนแรงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ลดลง หรือคงที่อย่างไรในแต่ละปี หรือมีรูปแบบการละเมิดประเภทใดที่เปลี่ยนแปลงไป (2) การประเมินประสิทธิผลของมาตรการที่ดำเนินการ หากสถิติการละเมิดลดลงในบางประเภท อาจบ่งชี้ว่ามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการประสบความสำเร็จ สามารถนำไปขยายผลได้ หากสถิติเพิ่มขึ้นหรือคงที่ จะเป็นสัญญาณให้ทบทวนและปรับปรุงมาตรการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (3) การคาดการณ์และวางแผนเชิงรุก การเข้าใจแนวโน้มในอดีตและปัจจุบัน ช่วยให้การคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และวางแผนมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันได้อย่างทันทั่วถึง เช่น หากพบว่ากรณีการแสวงหาประโยชน์ทางการเงินจากผู้สูงอายุมีแนวโน้มสูงขึ้น จะสามารถจัดทำโครงการให้ความรู้และแนวทางป้องกันเฉพาะด้านได้

	รายละเอียด	คะแนน เต็ม	ประเมิน ตนเอง	รายละเอียดโดยสังเขป – หมายเลขเอกสาร/หลักฐานประกอบ
				ผลการเปรียบเทียบข้อมูลสถิติเหล่านี้ จะถูกนำมารวมไว้ในรายงานสถิติประจำปี เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่สำคัญที่สุดคือ การจัดทำรายงานข้อมูลสถิติเสนอต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ เพื่อรับทราบถึงสถานการณ์และแนวโน้มการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น ปรากฏตาม หนังสือรายงานสถิติความรุนแรง เสนอต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุทราบ (เอกสาร 8.2-4) การนำเสนอข้อมูลนี้แสดงถึง - ความโปร่งใสและรับผิดชอบ ของหน่วยงานต่อประเด็นสิทธิมนุษยชน - การสนับสนุนจากหัวหน้าส่วนราชการ จะนำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ กำหนดนโยบาย หรือออกคำสั่งเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนได้อย่างทันทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น - การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย ข้อมูลสถิติเหล่านี้เป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุ ทั้งภายในหน่วยงาน และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาในภาพรวมของประเทศ (เช่น การนำไปประกอบการจัดทำข้อมูลเพื่อเติมเต็มแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ตามเกณฑ์ 8.1-2) การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ การเปรียบเทียบแนวโน้ม และการนำเสนอต่อผู้บริหาร อย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบนี้ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของกรมกิจการผู้สูงอายุในการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นพื้นฐานในการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้สูงอายุ และเป็นหน่วยงานที่ใส่ใจในการลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง เอกสาร/หลักฐานประกอบ 8.2-1 รายงานสถิติความรุนแรง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 8.2-2 รายงานสถิติความรุนแรง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 8.2-3 รายงานสถิติความรุนแรง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ตุลาคม 2567 – พฤษภาคม 2568) 8.2-4 หนังสือ รายงานสถิติความรุนแรง เสนอต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุทราบ
	รวมคะแนนประเมินตนเอง	100	100	

ขั้น A ส่วนที่ 2 การเสนอโครงการ/กิจกรรม/นวัตกรรมเด่นด้านสิทธิมนุษยชน 100 คะแนน
(ค่าน้ำหนักร้อยละ 30)

คำอธิบาย : เป็นการนำเสนอโครงการ หรือกิจกรรม หรือนวัตกรรม ที่โดดเด่น และดำเนินการแล้ว ไม่เกิน 2 ปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568) โดยให้อธิบายความเป็นมา วัตถุประสงค์ ประโยชน์ การดำเนินการ และผลลัพธ์ และแนบเอกสารหลักฐานประกอบ ทั้งนี้ต้องไม่เคยได้รับรางวัลจากหน่วยงานอื่น มาก่อน แต่หากเป็นเคยเสนอเป็นโครงการที่ได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนมาแล้ว ต้องแสดงถึงความโดดเด่น หรือ การดำเนินงานต่อยอดจากโครงการเดิม

เกณฑ์การเสนอโครงการ/กิจกรรม/นวัตกรรมด้านสิทธิมนุษยชน ประกอบการพิจารณา	ประเมินตนเอง (คะแนน)
1. ความคิดริเริ่ม (เต็ม 30 คะแนน)	
1.1 ความเป็นมา/สภาพปัญหา เหตุผลความจำเป็นของการดำเนินโครงการ/นวัตกรรม ที่เชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รายด้านหรือรายการกลุ่มที่ชัดเจน (10 คะแนน)	
1.2 อธิบายแนวทางการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาที่เกิดจากการดำเนินโครงการดังกล่าว แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างชัดเจน (10 คะแนน)	
1.3 ความสร้างสรรค์/นวัตกรรมที่เกิดขึ้นและประโยชน์ที่ได้รับอย่างเป็นรูปธรรม (10 คะแนน)	
2. การนำไปใช้ได้จริงต่อการพัฒนางาน (เต็ม 25 คะแนน)	
2.1 การดำเนินงาน/ผลงานมีกระบวนการพัฒนาที่มุ่งให้เกิดการส่งเสริม/เคารพสิทธิมนุษยชน (9 คะแนน)	
2.2 เพิ่มคุณค่าให้กับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับบริการ และหน่วยงาน (8 คะแนน)	
2.3 สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดได้อย่างยั่งยืน (8 คะแนน)	
3. มีการติดตามและประเมินผล (เต็ม 25 คะแนน)	
3.1 ประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชน / เป้าหมายในการลดการละเมิดสิทธิโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง (10 คะแนน)	
3.2 มีการวิเคราะห์และสรุปผลการประเมินการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชน/แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (15 คะแนน)	
4. มีการจัดทำสรุปบทเรียนความสำเร็จ (เต็ม 20 คะแนน)	
ถอดบทเรียนความสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม พร้อมทั้งจัดทำบทสรุปที่สะท้อนปัญหา/อุปสรรคจากการดำเนินงานและปัจจัยความสำเร็จ รวมทั้งข้อเสนอแนะ ที่นำไปสู่การขยายผลต่อไป	
รวมคะแนนประเมินตนเอง	

1. ประเภท ☒ โครงการ ☐ กิจกรรม ☐ นวัตกรรมด้านสิทธิมนุษยชน

2. ชื่อ โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน.....

3. โครงการ/กิจกรรม/นวัตกรรมด้านสิทธิมนุษยชน

☒ ดำเนินการอยู่แล้ว แต่นำมาพัฒนาต่อยอด และยังไม่เคยได้รับรางวัลจากที่ไหนมาก่อน

☐ เป็นโครงการ/กิจกรรม/นวัตกรรมด้านสิทธิมนุษยชน ที่ริเริ่มขึ้นมาใหม่ และยังไม่เคยได้รับรางวัลจากที่ไหนมาก่อน

4. ระยะเวลาดำเนินการระหว่าง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - ปัจจุบัน

5. วัตถุประสงค์

โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและระบบคุ้มครองทางสังคมให้กับผู้สูงอายุ และเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบคลุมทุกมิติ เป็นการขับเคลื่อนที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ในเรื่องของการจัดหาหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุในอนาคตที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งการสร้างสังคมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงสิทธิและมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลังโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญและทรงคุณค่าอย่างยิ่งในสังคมไทย

6. ความเป็นมาหรือสภาพปัญหา แนวทางการแก้ไข และความสร้างสรรค์ของผลงาน (ความยาวต้องไม่เกิน 5,000 อักขระ)

- สามารถระบุสภาพปัญหา/เหตุผลความจำเป็นของสิ่งที่พัฒนาได้ชัดเจน รวมถึงมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และแสดงหลักฐานอ้างอิงเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 5 รายด้านหรือกลุ่มได้อย่างชัดเจน
- องค์กรมีการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาที่เกิดจากการดำเนินโครงการดังกล่าว โดยสามารถเชื่อมโยงกับประเด็นข้อเสนอแนะที่ระบุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รายด้านหรือรายกลุ่มที่เกี่ยวข้อง อย่างชัดเจนและมีผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
- การจัดทำโครงการ/กิจกรรม/นวัตกรรมเด่นด้านสิทธิมนุษยชนมีการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นหยิบยกขึ้นมาแก้ไขปัญหามาตามบริบทขององค์กร โดยเป็นการริเริ่มของผู้บริหารหรือบุคลากรในองค์กร และสามารถอธิบายแนวคิดและความคิดริเริ่มได้อย่างชัดเจน ระบุเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รายด้านหรือรายกลุ่ม

(1) ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ และคาดการณ์ว่าในอนาคตอันใกล้ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป จะสูงขึ้นถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงนี้ก่อให้เกิดความท้าทายหลายประการ ทั้งในด้านระบบสวัสดิการสังคม การสร้างหลักประกันความมั่นคง และภาระงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุ ด้วยข้อจำกัดทางร่างกายและจิตใจผู้สูงอายุจึงต้องเผชิญกับปัญหาความเหลื่อมล้ำและขาดความเท่าเทียม ซึ่งเป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมและแก้ไขอย่างเป็นระบบ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมศักยภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับผู้สูงอายุ จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อน "โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน" โครงการนี้สอดคล้องกับ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570)

จัดทำข้อมูลโดย กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

โดยเฉพาะในประเด็นสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม คือ กลุ่มผู้สูงอายุ ในการเป็นมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุในอนาคตที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และเป็นการกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและคุ้มครองมิให้มีการกระทำความรุนแรง และละเมิดสิทธิของผู้สูงอายุอย่างเป็นธรรม ซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้สูงอายุ รวมถึงมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุในอนาคตที่ชัดเจน และเป็นธรรมโดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ สวัสดิการในการเข้าถึงบริการสาธารณะสิทธิในการได้รับการดูแลสุขภาพ และสิทธิในการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(2) โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุมุ่งเน้น**แก้ไขปัญหาข้างต้นผ่านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและกลไกการดูแลผู้สูงอายุ** ผ่อนหนักให้เป็นเบา พลิกวิกฤตประชากรให้เป็นโอกาส ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทุกระดับ ดังนี้

- **ระดับการให้ข้อมูล** ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินโครงการ และรับสมัครประชาชนที่สนใจเป็นผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ลงพื้นที่สร้างความเข้าใจการขับเคลื่อนโครงการให้กับหน่วยงานในพื้นที่และประชาชน

- **ระดับการให้คำปรึกษาหารือ** จัดให้มีเวทีประชาคมรับฟังความคิดเห็นของผู้สูงอายุและหน่วยงานในพื้นที่และผู้นำชุมชนรับรองการเสนอประชาชนที่สนใจคัดเลือกเป็นผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุตามคุณสมบัติหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งได้รับการยอมรับจากชุมชน

- **ระดับการเข้ามามีบทบาท** บุคคลที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุและหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ มีส่วนสำคัญสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

- **ระดับความร่วมมือ** สร้างความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

- **ระดับการเสริมอำนาจแก่ประชาชน** สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ เข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจคัดเลือก โดยร่วมพิจารณาและรับรองคุณสมบัติผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ รวมถึงขยายผลโครงการสู่ท้องถิ่น

แนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งหมดนี้ สอดคล้องกับ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะในประเด็นสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม โครงการบริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุจึงเป็นโครงการที่ทำให้สังคมตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงวัย ผ่านการสร้างระบบกลไกสวัสดิการสังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัย เพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพที่ดีมากยิ่งขึ้นในระยะท้ายของชีวิต

(3) โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน**เกิดขึ้นเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและระบบคุ้มครองทางสังคมให้กับผู้สูงอายุในชุมชน รวมถึงเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั้ง 5 มิติอย่างยั่งยืน** โดยผู้บริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ได้รับการอบรมตามหลักสูตรผู้บริหารคุ้มครองผู้สูงอายุ 240 ชั่วโมง มีความรู้ในมิติทั้ง 5 ได้แก่

1. **มิติด้านสังคม** มีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น สิทธิสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การประกอบกรวางแผน วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ทางสังคม ทำให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ ความเข้าใจและสามารถเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

2. มิติด้านสุขภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมและการประเมินภาวะวิกฤตและกลุ่มอาการที่พบบ่อย ทำให้ผู้สูงอายุและครอบครัวผู้สูงอายุจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองได้อย่างเหมาะสม และหากเป็นผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ผู้บริบาลฯ จะเป็นผู้ประสานกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ในการดูแลที่เหมาะสม

3. มิติด้านเศรษฐกิจ มีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการบริหารจัดการเงิน และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี ทำให้ผู้สูงอายุรวมถึงครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีพ การสร้างรายได้ด้วยตนเองซึ่งช่วยลดภาระทางเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ในระยะยาว

4. มิติด้านสภาพแวดล้อม มีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการดูแลสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ปลอดภัย สำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงแนะนำให้ครอบครัวที่ดูแลผู้สูงอายุรู้จักวิธีการป้องกันและเทคนิคการปรับปรุงบ้านพักที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่เหมาะสม

5. มิติด้านเทคโนโลยี มีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลเกี่ยวกับการการใช้เทคโนโลยีเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ พร้อมทั้งให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุเพื่อการป้องกันภัยอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้ผู้สูงอายุจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ และไม่ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ

การจัดทำโครงการสอดคล้องกับ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะในประเด็นสิทธิมนุษยชนรายการกลุ่ม “กลุ่มผู้สูงอายุ” ในการเป็นมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่ผู้สูงอายุในอนาคตที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และเป็นการกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและคุ้มครองมิให้มีการกระทำความรุนแรง และละเมิดสิทธิของผู้สูงอายุอย่างเป็นธรรม ซึ่งทั้ง 5 มิติสามารถตอบโจทย์คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างรอบด้าน

7. ผลการดำเนินงานและการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนางานภายในและภายนอกองค์กร (ความยาวต้องไม่เกิน 5,000 อักขระ)

- ผลงานสามารถระบุได้ว่านำไปสู่การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนได้อย่างไร
- โครงการ/กิจกรรม/นวัตกรรมด้านสิทธิมนุษยชน สามารถเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาทิ ผู้ปฏิบัติงานเกิดแรงบันดาลใจ เต็มใจที่จะปฏิบัติงาน รวมทั้งรับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความประทับใจและเชื่อมั่นในองค์กร ฯลฯ
- ประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรม สร้างประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยมีผลผลิตการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม และสามารถระบุแนวคิดต่อยอดที่จะพัฒนาในอนาคต มีการขยายผลให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ได้

(1) โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน **ดำเนินการภายใต้หลักการสร้างพลังผู้สูงอายุ** **ผ่อนหนักให้เป็นเบา พลิกวิกฤตประชากรให้เป็นโอกาส ผ่านการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี** โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ส่งผลให้พลพลัง (Active Aging) มีการขยายมากขึ้น เข้าสู่สภาวะพึ่งพิงช้าลง ค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุมีจำนวนที่ลดลงมากยิ่งขึ้น ผู้สูงอายุตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง อีกทั้งยังนำไปสู่การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ได้แก่

- **Community Care** บริการ/การดูแลโดยชุมชน โครงการสร้างระบบกลไกการดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน ผ่านการสร้างระบบบริการทำให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลผู้สูงอายุว่าเป็นหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงที่สังคมกำลังเผชิญอยู่

- **Social Participation** การมีส่วนร่วมทางสังคม

- **Right and Protection** การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมให้กับผู้สูงอายุ ผ่านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงสิทธิ และสวัสดิการที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

- **Human Dignity** การรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้สูงอายุ อีกทั้งยังทำให้สังคมตระหนักถึงความเท่าเทียมกันในสังคม ลดช่องว่างระหว่างสังคมของผู้สูงอายุ สร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

- **Social Responsibility** ความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยว่า ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างสังคมที่เคารพ ให้เกียรติ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น

(2) โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน นอกจากเป็นโครงการที่สร้างระบบกลไกสวัสดิการที่ดีในสังคมแล้ว **ยังช่วยเพิ่มคุณค่าและทัศนคติที่ดีให้กับให้กับผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ** ดังต่อไปนี้

1. **หน่วยงาน/องค์กร** โดยหน่วยงานได้สร้างโครงการที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ด้วยวัยผู้สูงอายุนั้นเป็นช่วงวัยที่ต้องการผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในความเปราะบางในหลายด้าน โครงการบริหารฯ จึงถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้คนในสังคมตระหนักถึงสถานะความเปราะบางของผู้สูงอายุ อีกทั้งโครงการนี้ยังช่วยสร้างความตระหนักทางสังคมเกี่ยวกับปัญหาความเหลื่อมล้ำของผู้สูงอายุ การเข้าถึงสวัสดิการที่ยังไม่ทั่วถึง ด้วยเหตุนี้การพัฒนาโครงการบริหารฯ จึงช่วยสร้างกระแสสังคมให้เตรียมพร้อมรับมือกับสังคมสูงวัยมากยิ่งขึ้น

2. **ผู้ปฏิบัติงาน (ผู้บริหาร)** โครงการบริหารฯ ช่วยในเรื่องของการค้นพบถึงศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรม เนื่องด้วยหลักสูตรที่เปิดให้ผู้สนใจเข้ารับการอบรมนั้นเป็นหลักสูตรที่เป็นความรู้หลากหลายด้านในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาทักษะความสามารถที่มีในตนเอง ซึ่งการพัฒนาทักษะความสามารถจะนำไปสร้างคุณค่าในการปฏิบัติงานในพื้นที่

3. **ผู้รับบริการ (ผู้สูงอายุและชุมชน)** โครงการบริหารฯ ช่วยทำให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ต่างๆ ได้รับการดูแลที่เหมาะสมและเป็นธรรม มีความพึงพอใจต่อการได้รับการสนับสนุนที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสถานะสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง โครงการนี้ช่วยให้มีระบบการดูแลและจัดสวัสดิการที่เข้าถึงผู้สูงอายุโดยมีชุมชนเป็นรากฐาน

(3) โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ **สามารถสร้างประโยชน์อย่างยั่งยืนให้กับสังคม ผ่านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและกลไกการดูแลผู้สูงอายุในระบบอย่างเป็นรูปธรรมในระยะยาว** นอกจากนั้นโครงการยังสามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาประโยชน์ไปในด้านอื่นได้ อาทิ **การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนด้วยการทำ MOU ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ**

- **ความร่วมมือด้านสุขภาพและความงาม** โดย กรมกิจการผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนผลิตภัณฑ์จากบริษัท ลอรีอัล (ประเทศไทย) จำกัด ในการดูแลผู้สูงอายุ โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการบริจาคนั้นเป็นผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการดูแลผิวพรรณซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อวัยผู้สูงอายุ ฉะนั้นการดูแลตนเองโดยเฉพาะในเรื่องของผิวพรรณ บุคลิกภาพภายนอกก็เป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงสามารถต่อยอดหรือสร้างประโยชน์ในโครงการได้อีก คือ จัดหลักสูตรอบรมเพิ่มเติมแก่ผู้บริหารคุ้มครองฯ ในเรื่องของการดูแลบุคลิกภาพ ผิวพรรณร่างกาย เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้สูงอายุมากขึ้น

- **ความร่วมมือด้านทักษะอาชีพและการดำรงชีวิต** ด้านทักษะอาชีพและการดำรงชีวิต ผ่านการสร้างความร่วมมือกับบริษัทเอกชนหลายบริษัทในการรับผู้สูงอายุเข้าทำงานเพื่อสร้างรายได้ในการดำรงชีพ โดย

ในปัจจุบันมีหลายบริษัทภาคเอกชนที่ตอบรับการเข้ารับการดำเนินงาน อาทิ โครงการไทยมีงานทำ ของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด, โครงการไฟใหญ่ ไฟแรง ของบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) หรือโครงการซีเจ ซี เนียร์ พลัส ของบริษัท ซีเจ เอ็กเพรส กรุ๊ป จำกัด

ปัจจุบันแม้จะมีหลายบริษัทภาคเอกชนเปิดรับผู้สูงอายุเข้าทำงาน แต่ด้วยจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มากขึ้น จำนวนเพียงไม่กี่บริษัทในปัจจุบันจึงไม่เพียงพอต่อการรองรับผู้สูงอายุในการทำงานในระยะยาว หากทางโครงการสามารถต่อยอด พัฒนาเรื่องนี้ร่วมกับบริษัทเอกชนต่างๆ ได้แบบเป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้น สังคมไทยจะขับเคลื่อนไปสู่สังคมที่ส่งเสริมคุณค่าของผู้สูงอายุให้ไปสู่ความเป็นพลพลัง (Active Aging) ผู้สูงอายุได้รับการมองเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันในสังคม ไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

8. การติดตามและประเมินผล (ความยาวต้องไม่เกิน 5,000 อักขระ)

- มีการนำผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงพัฒนางาน และสามารถระบุได้ว่า ลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ตามแผนรายด้านหรือรายกลุ่มใด
- มีการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมโดยนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชนและระบุเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยระบุให้เห็นชัดเจนและเป็นรูปธรรม

กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตและคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ ผ่าน "โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน" เป็นโครงการที่สร้างหลักประกันการดูแลผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่ง ผส. ได้ให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผล โดยนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชนมาวิเคราะห์และนำผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

1. การติดตามและประเมินผล "โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน"

1.1 การนำผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงพัฒนา และการลดการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดย ผส. มีกลไกที่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องโดยตรง โดยเฉพาะจาก "รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการติดตามประเมินผล โครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567" ร่วมกับสถาบันพัฒนาระบบบริการสุขภาพองค์กรร่วม ที่แสดงถึงการนำผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุงโครงการ มีเนื้อหาได้แก่

1) การรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหารคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชนและผู้สูงอายุที่ได้รับบริการจากโครงการฯ จากการดำเนินงานผ่านการสำรวจแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2) การวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อระบุประเด็นความท้าทายที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน อาทิ

- การเข้าถึงบริการ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ห่างไกล อาจยังไม่ได้รับบริการบริการอย่างสม่ำเสมอ หรือไม่สามารเข้าถึงข้อมูลสิทธิประโยชน์ได้อย่างครบถ้วน

- คุณภาพการบริหาร ความแตกต่างของคุณภาพการดูแลในแต่ละพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ

- การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ การที่ผู้สูงอายุอาจยังขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดูแลของตนเอง หรือการเข้าถึงช่องทางการร้องเรียนอย่างสะดวก

1.2 การนำผลประเมินมาปรับปรุงพัฒนางาน โดยใช้ผลการวิเคราะห์จากรายงานการประเมินเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงพัฒนางานของโครงการบริหารฯ ในปีงบประมาณถัดไป อาทิ

- หากผลการประเมินพบว่าผู้สูงอายุยังไม่ได้รับบริการด้านสุขภาพหรือสวัสดิการอย่างเพียงพอ กรมกิจการผู้สูงอายุจะนำข้อมูลนี้ไปปรับปรุงแผนการจัดสรรผู้บริบาล การจัดอบรมเพิ่มเติมให้ผู้บริบาลมีความรู้ด้านสุขภาพที่ครอบคลุมมากขึ้น
- หากผลการประเมินพบประเด็นความเสี่ยงเรื่องการทอดทิ้ง หรือการดูแลที่ไม่เหมาะสม กรมกิจการผู้สูงอายุจะนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตรผู้บริบาลฯ เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมและแนวทางการรายงานเหตุการณ์ที่ต้องสงสัย
- หากพบว่าผู้สูงอายุยังขาดช่องทางการรับรู้ข้อมูลสิทธิประโยชน์หรือการมีส่วนร่วม กรมกิจการผู้สูงอายุจะนำข้อมูลไปปรับปรุงช่องทางการสื่อสารให้เข้าถึงง่ายขึ้น มีบทบาทในการเป็นผู้เชื่อมโยงข้อมูลและอำนวยความสะดวก

การวิเคราะห์และประเมินผลโครงการบริบาลและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชนไม่ได้มองเพียงผู้รับบริการ แต่ยังคงนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะในประเด็นสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ดังที่ปรากฏใน "รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการติดตามประเมินผล" แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570)

2. การวิเคราะห์และการประเมินผลการดำเนินโครงการบริบาลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

รายงานประเมินผลเพียงแค่การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ แต่ยังวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการในเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาว่าโครงการได้ช่วยยกระดับ "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์" "ความเสมอภาค" และ "การเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ" ของผู้สูงอายุ เช่น

- **มิติด้านสังคม** การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมทางสังคม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อลดการเข้าสู่สภาวะพึ่งพิง/ติดเตียง ให้ช้าลง อีกทั้งเป็นการส่งเสริมสิทธิในการมีส่วนร่วมทางสังคมมากยิ่งขึ้น
 - **มิติด้านสุขภาพ** การเข้าถึงบริการบริบาลเบื้องต้น การให้คำแนะนำด้านสุขภาพ และการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข ซึ่งเป็นการยกระดับสิทธิในการเข้าถึงบริการสุขภาพ
 - **มิติด้านเศรษฐกิจ** การที่ผู้บริบาลให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการหรือการช่วยเหลือผู้สูงและครอบครัวอายุในการเข้าถึงโอกาสในการสร้างรายได้ขนาดเล็ก ซึ่งเป็นการสนับสนุนทางเศรษฐกิจ
 - **มิติด้านสภาพแวดล้อม** การให้คำแนะนำด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในที่พักอาศัยให้ปลอดภัยและเหมาะสมกับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม
 - **มิติด้านเทคโนโลยี** การให้ความรู้หรือช่วยเหลือผู้สูงอายุในการเข้าถึงเทคโนโลยีพื้นฐานเพื่อการสื่อสารหรือการเข้าถึงข้อมูล เพื่อป้องกันการถูกหลอกลวงจากมิจฉาชีพ
- ทั้ง 5 มิติได้ระบุเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น
- โครงการมีส่วนช่วยในการส่งเสริมสิทธิของผู้สูงอายุในด้าน การเข้าถึงบริการสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการบริบาลและการคุ้มครองสิทธิในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องการให้ทุกคนเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียม
 - โครงการช่วยยกระดับ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผ่านการดูแลใน 5 มิติ ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อหลักการของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีศักดิ์ศรี
 - โครงการเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เน้นการใช้กลไกชุมชนในการคุ้มครองสิทธิ

การประเมินผลโครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชนที่ดำเนินการโดยกรมกิจการผู้สูงอายุนี้ ไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการเท่านั้น แต่ยังเป็นการยืนยันถึงความมุ่งมั่นของกรมฯ ในการนำหลักการสิทธิมนุษยชนมาเป็นกรอบในการประเมินผล เพื่อให้แน่ใจว่าทุกกิจกรรมที่ดำเนินการนำไปสู่การลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

9. บทสรุปผลความสำเร็จ (ความยาวต้องไม่เกิน 5,000 อักขระ)

- มีการจัดทำบทสรุปความสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม พร้อมทั้งจัดทำบทสรุปข้อเสนอแนะที่จะพัฒนาต่อไปโดยสามารถระบุเชื่อมโยงข้อเสนอแนะที่ระบุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5

ความสำเร็จของการดำเนินโครงการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบกลไกการดูแลในชุมชนครอบคลุมพื้นที่ 76 จังหวัด โดยปัจจุบันมีผู้บริบาลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ จำนวน 342 คน ผ่านการดำเนินการใน 2 ปีงบประมาณ ได้แก่

1.1 ในปี พ.ศ. 2567 โครงการนำร่องได้ดำเนินการใน 19 พื้นที่ ครอบคลุม 12 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ พิชญโลก นครปฐม พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี สุพรรณบุรี ลพบุรี สกลนคร อุบลราชธานี สงขลา และปัตตานี โดยมีผู้บริบาลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุจำนวน 31 คน

1.2 ปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ขยายผลให้ครอบคลุม 156 พื้นที่ 76 จังหวัดทั่วประเทศ สร้างผู้บริบาลฯ เพิ่มขึ้น 31 คน

2. สร้างผู้บริบาลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างทักษะความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ จำนวน 342 คน ซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริบาลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ 240 ชั่วโมง โดยแบ่งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 150 ชั่วโมง ฝึกงาน 90 ชั่วโมง โดยโครงการนี้สอดคล้องกับ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะในประเด็นสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม คือ กลุ่มผู้สูงอายุ ในการเป็นมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุในอนาคตที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และเป็นการกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและคุ้มครองมิให้มีการกระทำ ความรุนแรง และละเมิดสิทธิของผู้สูงอายุอย่างเป็นธรรม ส่งผลทำให้ผลลัพธ์เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบบริบาลดูแลผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีผลลัพธ์ ได้แก่

2.1 ผลลัพธ์ต่อตนเอง ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าและได้รับการยอมรับจากสังคม โดยผู้สูงอายุจะได้รับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิและได้รับการดูแลจากชุมชน ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งและได้รับความเคารพจากชุมชน เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครอบครัว และชุมชน ลดปัญหาช่องว่างระหว่างวัย สุขภาพร่างกายและจิตใจแข็งแรง สุขภาวะที่ดีจะได้รับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิสวัสดิการบริการจากรัฐอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม อีกทั้งช่วยแก้ปัญหาฐานะทางเศรษฐกิจความยากจน โดยผู้สูงอายุจะได้รับการส่งเสริมและการสนับสนุนการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ที่เหมาะสม ผ่านการแนะนำและจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่มีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต และช่วยป้องกันการถูกหลอกลวงทางเทคโนโลยี ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในทุกมิติ ส่งผลทำให้เกิดระบบบริบาลดูแลผู้สูงอายุในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผลลัพธ์ต่อครอบครัว ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ผู้สูงอายุสามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวที่ต่างวัยได้อย่างเป็นปกติสุข ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ลดปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งหรือขาดผู้ดูแล และผู้สูงอายุรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตร่วมกับครอบครัว รวมถึงช่วย

ลดปัญหาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ ทำให้สมาชิกในครอบครัวลดการย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพหรือรายได้ ส่งผลให้ครอบครัวเข้มแข็งและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.3 ผลลัพธ์ต่อชุมชน เป็นการสร้างความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเน้นการประชาชนทุกคนมีส่วนร่วม ทำให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการดูแลผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชน สร้างฐานะเศรษฐกิจในครัวเรือน ส่งผลให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข และสร้างสังคมในชุมชนให้มีคุณภาพให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีสงบสุข

ผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดการสร้างระบบบริหารพื้นฐานในชุมชน นอกจากผลลัพธ์ต่อตนเองและครอบครัวแล้ว โครงการบริหารคัมครองสิทธิผู้สูงอายุยังสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ต่อนโยบายสำคัญ ได้แก่

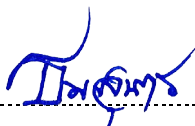
1. ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สืบเนื่องจากสถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบันที่ผู้สูงอายุมีแนวโน้มอยู่ลำพัง ถูกทอดทิ้ง และขาดการดูแล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตที่ส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพและหารายได้ที่มากขึ้น รวมถึงปัญหาสุขภาพร่างกาย จิตใจ ปัญหาทางเศรษฐกิจผู้สูงอายุที่ไม่มีเงินออม ไม่มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความไม่มั่นคงในชีวิต อีกทั้งปัญหาสภาพที่อยู่อาศัยที่ไม่เหมาะสมและปลอดภัย รวมถึงผู้สูงอายุถูกหลอกลวงทางเทคโนโลยี ทำให้ผู้สูงอายุตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพในปัจจุบันด้วยเหตุนี้ ภายหลังเมื่อมีผู้บริหารคัมครองสิทธิผู้สูงอายุ ที่เข้ามาทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และสนับสนุนการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น และช่วยสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ

2. ช่วยป้องกันปัญหาการเข้าสู่ภาวะพึ่งพิงในผู้สูงอายุ จากรายงานข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น จำแนกตามความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมและติดบ้าน จำเป็นต้องได้รับการดูแลเพื่อช่วยเหลือและป้องกันไม่ให้เข้าสู่ภาวะพึ่งพิง

3. ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุ โดยการดำเนินโครงการบริหารคัมครองสิทธิผู้สูงอายุส่งผลให้ค่าใช้จ่ายการดูแลผู้สูงอายุลดลง เมื่อผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ที่สามารถเข้าถึงได้จะส่งผลให้มีสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่แข็งแรง รวมถึงหากภาครัฐมีการสนับสนุนในเรื่องของสิทธิและสวัสดิการที่ดีมีคุณภาพจะช่วยสร้างระบบสวัสดิการในสังคมที่ดี ส่งผลให้ภาระค่าใช้จ่ายงบประมาณในส่วนของการดูแลผู้สูงอายุลดลงในระยะยาว

ปัจจุบันผู้บริหารคัมครองสิทธิผู้สูงอายุ จำนวน 342 คน อยู่ในช่วงการปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบ (เมษายน - กันยายน 2568) โดยกรมกิจการผู้สูงอายุมีแผนในการจัดประชุมเพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ผ่านระบบออนไลน์ (พฤษภาคม - สิงหาคม 2568) และมีการจัดทำสรุปการลงพื้นที่เพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการในเดือนกันยายน 2568 ต่อไป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อมูลที่ปรากฏข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ เพื่อให้มีการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

ลงชื่อ..... ..... หัวหน้าส่วนราชการ

(นายธนสุนทร สว่างสาเลี)

ตำแหน่ง.....อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ.....